

Zafere Kadar Sürekli Devrim!

marksist bakış

Sayı 56

Fiyat: 3,5 TL

KOLLARI SIVIYORUZ!

YENİ BİR DÜNYA,
YENİ BİR ÜLKE İÇİN

SEP
Girişimi
Yola
Çıkıyor!

ilkelerimiz

Tek Yol Sürekli Devrim

İşsizlik, açlık, yoksulluk, savaşlar, doğanın tahribatı, yabancılaşma ve toplumsal çürümenin tek sorumlusu kapitalizmdir. Bu yüzden de insanlığın kurtuluşu kapitalizmin tarihin çöp tenekesine gönderilmesiyle gerçekleşecektir. Kapitalizmin alternatifi proleter devrim ve sosyalizmdir. Kapitalist sömürüye karşı harekete geçen devrimci işçi hareketi, burjuva düzenden tam kopuş olmadan kurtuluşun olamayacağını bilerek kapitalist düzeni yıkana kadar durmamalı ve gerçekleştireceği işçi ihtilalini dünyaya yaymaya çalışmalıdır. İlerici burjuvazi, ileri demokratik bir düzen, demokratik devrim, bağımsızlıkçılık vb. politikalar işçi sınıfını proleter devrim yolundan uzak tutmanın araçlarıdır.

Yurtseverlik Değil Enternasyonalizm

Küresel bir sistem olan kapitalizmden kurtulabilmek için işçi sınıfının uluslararası birliği zorunludur. İşçi sınıfını ulusal temellerde bölen ve sınıfsal ayrımları perdeleyen yurtseverlik ideolojisi burjuvazinin en büyük silahlarından birisidir. Bu nedenle Marks bütün dünyanın işçileri birleşin çağrısını yükseltmiştir. Ancak, proletarya enternasyonalizmi bir dünya partisi olarak Enternasyonal hedefine bağlanmıyorsa, dünyadaki komünist güçlerle gerçek bir birliğe hizmet etmiyorsa soyut bir ilke olarak gerçek anlamını yitirecektir.

Ezilenlerin Kürsüsüyüz

Devrimciler, insanların kimliklerinden ötürü ezilmelerine karşı çıkarlar. Ezilenlerin ezenlere karşı mücadelesi her daim meşru ve ilericidir. Kadınların ve LGBT bireylerin ezilmeleri konusunda işçi sınıfı içerisinde ileri bir bilinç yaratılması oldukça önemlidir. Ulusal sorunda temel yaklaşımımız ezilen ulusların kendi kaderini tayin hakkı ve Kürt halkının ulusal sorundaki taleplerinin desteklenmesidir. Diğer taraftan Marksistler ezilenlerin esas kurtuluşunun ancak ve ancak proleter devrimle geleceğinin de altını çizerekler. Ezilenlerin mücadelesi desteklenirken Marksistlerin politik bağımsızlıklarını korumaları büyük önem taşımaktadır.

Bolşevizm

İşçi sınıfının kapitalizme karşı girişeceği mücadelelerin başarıya ulaşması için devrimci işçilerden oluşan bir devrimci partiye ihtiyaç vardır. Devrimci partinin liderliği olmaksızın işçi sınıfı yenilmeye mahkumdur. İşçi sınıfının önderlik krizi içerisinde olması, kapitalizmin hala ayakta olmasının temel nedenidir. Bu krizin aşılması bir inşa sürecini gerekli kılmaktadır. Bolşevik geleneğin inşası gerçekleşmeden proleter devrim ve iktidar perspektifi hoş bir hayalden öteye geçemez.

İÇİNDEKİLER

GÜNCEL

- 3 YILANA SARILMADAN BİR DÜŞÜNSEK**
11 KÜRT İLLERİNİ SARAN ÇATIŞMA SARMALI: NEREYE KADAR?

Çağın Erding

- 23 BOMBALARLA YAŞAMAK**

Ali Niyazi Erden

- 25 MARAŞ'TAN AKDENİZ'E GÖÇMEN KRİZİ**

Engin Kara

- 28 YENİ BİR YILAN HİKAYESİ: MİHRAÇ URAL ÖLDÜ MÜ?**

Caner Fayza

ENTERNASYONAL POSTACI

- 5 DAĞLIK KARABAĞ SORUNUNUN YAKIN GEÇMİŞİ VE SAVAŞA KARŞI TUTUM ÜZERİNE**

Emre Güntekin

- 9 "KÜBA SOSYALİZMİ" BİTİYOR MU?**

Gökçe Şentürk

- 15 ROUSEFF'İN MİADI DOLDU MU?**

Tilbe Akan

PERSPEKTİF

- 7 AKP'NİN ZORAKİ DİNSELLEŞTİRMESİNE KARŞI MÜCADELE: AMA NASIL?**

Derya Koca

- 16 SEP-G KURULUŞ BELGELERİ TÜRKİYE ANALİZİ: YAPABİLİRİZ!**

TEORİ

- 20 İNGİLTERE'DE İŞÇİ SINIFININ OLUŞUMU**

Güneş Gümüş

ÇEVİRİ

- 29 HİNDİSTAN İŞÇİ SINIFINA AÇIK MEKTUP**

Lev Troçki (Çeviren: Anıl Ersoy)

BÜROLARIMIZ

Ankara

Bayındır-2 Sok. No:45/7 Kızılay Tel: 0542 617 8140

İstanbul

İstiklal Caddesi Balo Sk. No:32 Kat:4 Beyoğlu Tel: 0543 337 3671

Trabzon

Kunduracılar Cad. Dedeoğlu Sok. Pustular İşhanı No: 4/44 Merkez Tel: 0532 792 7171

Çorum

Bahçelievler Mah. Karşıyaka 1. Cad. 24/2 Tel: 0531 493 8421

Marksist Bakış - Aylık Politik Dergi - Yıl: 12 - Sayı: 56 - Nisan 2016

Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Ayşe Şensöz

Yayın İdare Adresi: Bayındır-2 Sok. No:45/7 Kızılay/ANKARA Tel: 03124809560

Baskı: Mattek Matbaacılık Basım Yayın Tan.Tic.San.Ltd.Şti. - Ağaç İşleri Sanayi Sit. 1354. Cadde 1362. Sokak No: 35 İvedik Yenimahalle /ANKARA Tel: (0.312) 433 23 10 Fax: (0.312) 434 03 56

Yayın Türü: Yaygın süreli, aylık

YILANA SARILMADAN BİR DÜŞÜNSEK

Erdoğan geçtiğimiz günlerde yaptığı 5 günlük ABD ziyareti, zaten bir süredir dalgalı sularda ilerleyen Türkiye – ABD arası ilişkilerdeki gerilimleri herkesin malumu haline getirdi. Aslında ilişkilerdeki bozulma 2013’ten beri hafif düzeylerde artarak devam ediyordu; belki de en zirve noktasına gelindi. Erdoğan ABD açısından istenemeyen kişi haline gelse de Türkiye gibi stratejik bir ülke ve orada tek başına iktidarı elinde toplamış Erdoğan’ı tamamen silip atmak yerine geçecek yenisi tam şekillenmeden mümkün değil.

Hatırlarsınız Erdoğan, daha AKP iktidara gelmeden, kendisi başbakan koltuğuna oturmadan ilk yurtdışı gezisini ABD’ye yapıyor, o dönem Ortadoğu’ya yönelik Amerikan dış siyasetinin köşe taşı “Büyük Ortadoğu Projesi”nin eşbaşkanı olduğunu açıklıyordu. ABD cephesinden AKP ve Erdoğan’a verilen destek Bush yönetimi dönemi ile de sınırlı değildi; Obama döneminde dış siyaset yönelimleri farklılaşsa da uzunca bir dönem AKP’ye yakın destek sürdü.

2008’de iktidara gelen Obama’nın ilk yurtdışı istikameti Türkiye olacak, 2012 yılında Time dergisinde en yakın beş lideri sayarken Erdoğan’ı da listeye ekleyecekti. Şimdi ise durum; geçtiğimiz haftalarda Atlantic dergisinde çıkan bir röportajında Erdoğan’ı “fiyasko” olarak tanımlaması noktasına kadar geldi. Erdoğan, bu son ziyaretinde ABD’ye ayak basarken de giderken de Obama yönetiminin hiçbir üst düzey yetkilisi tarafından karşılanmadı-ugurlanmadı. ABD’ye geldiği ilk anda sadece kendi kurmaylarını karşısında gören Erdoğan, ülke kamuoyunda durumu toparlamak için, yoğun ısrarları sonucu Obama ile görüşmeyi başarabildi; başardı da ne oldu. Öncesinde Joe Biden “anayasaya uyun” diye kulak çekmişti; Obama da gazetecilerin sorduğu soru üzerine AKP’nin demokrasi vaadiyle iktidara geldiğini ama yanlış yolda olduğunu bütün kamuoyu önünde açıkladı.

Zaten Erdoğan, ABD’de konuşma yapacak ciddi bir düşünce kuruluşu bulmakta çok zorlanmış, ancak Türkiye sermayesinin araya girmesiyle (kimileri -Doğan grubu olduğu söyleniyor- Brookings

konuşmasını ayarlarken, kimileri -Ali Koç- Erdoğan ABD’de iken Türkiye sermayesinin önünü nasıl açtığı dile getirip destek çıkıyordu) bu imkanı yakalamıştı. Ki o şans da az kalsın elinden gidiyordu; Brookings Enstitüsü önünde Erdoğan’ın korumalarının basın çalışanlarına yönelik terörü nedeniyle neredeyse iptal olacaktı. Çok övündüğü camisini de kendi başına açmak durumunda kalan Erdoğan’ın prestijini ABD başkentinin sokaklarında propagandasını yapan kamyon turları da kurtarmaya yetmedi(!).

Ancak ABD’de Erdoğan’ın karşılaştığı manzara şaşırtıcı değildi. Birkaç ay önce Obama ile Erdoğan arasında geçen bir telefon görüşmesi sonrası Türkiye devletinin yaptığı açıklamadaki ifadeler ustalıklı yalanlanmıştı. ABD eski büyükelçileri Mort Abramowitz ve Eric Edelman, kısa süre önce Washington Post gazetesinden “Türkiye, Erdoğan yönetiminde hiç durmadan otoriterleşip istikrarsızlaşıyor” diyerek Erdoğan’a “ya reform yap, ya istifa et” çağrısında bulunmuşlardı. Hatta neo-con düşünce kuruluşlarının Türkiye’de darbe olsa kimse (Batı yönetici sınıflarından bahsediliyor) karşı çıkmaz yönlü deklarasyonları da oldukça ses getirmişti.

Peki bu noktaya nasıl gelindi?

2013’ten beri ilerleyen ilişkilerin gerilemesinin temelinde Erdoğan’ın Gezi isyanı, 17-25 Aralık operasyonları, artan otoriterlik temelinde ülke içinde yıpranmış bir lidere dönüşmesinden daha çok Erdoğan’ın Ortadoğu’da etkin bir aktör olmak adına ABD çıkarlarına ters düşen

bölgedeki hamleleri etkili oldu. Erdoğan, Mısır ve Suriye’de ABD ile yer yer ters düşen politikalara girdi.

Mısır’da Arap baharı, AKP’nin ideolojik ikizi Müslüman Kardeşler’i de yerinden ederken ordu Sisi eliyle iktidarı alarak kitlelerin ilerleyişine dur demişti. Erdoğan, ABD tarafından desteklenen Sisi aleyhine çalışmayı, Müslüman Kardeşler’e arka çıkmayı sürdürdü. Zurnanın zırt dediği yer ise Suriye oldu. Dünya Esad’lı çözümünü kanıksamışken Erdoğan Esad’ın ve YPG’nin gerilemesi-yok olması üzerine bütün ağırlığını koymuş durumda; bütün Suriye dinamiklerini de bozacak şekilde böyle bir çaba içinde. Kürt hareketiyle müzakere masasını devirdikten sonra YPG’yi düşman kategorisine yerleştiren AKP ve Erdoğan, Kobane direnişi sürecinde Kürt direnişini karşısında IŞİD’a alttan alta destek vermişti; hala da çeşitli şekilde ilişkilerin devam ettiği dünya kamuoyunca biliniyor. ABD’nin bu savaş bölgesindeki müttefiki PYD’ye yönelik düşmanlık ve onun mücadelesinin altını oyulması çabası (hatta bu çaba Cenevre konferansını tıkama noktasına kadar geldi) karşısında ABD her fırsatta PYD ile müttefik olduğunu kör gözlerle soktu (Obama’nın IŞİD ile Mücadele Özel Temsilcisi Brett McGurk Kobani’yi ziyareti edip PYD’den yetkililerle de görüştü). AKP’nin Kürt sorunundaki savaş yönelimi, ABD ile ilişkilerinin de gerginleşmesine tuğla koyuyor.

Fuat Keyman ABD- Türkiye arasındaki ayırışma için üç başlık çıkarmış, dediklerimizi

özet şekilde dile getiriyor: “(i) Türkiye aktif dış politikasının, bölgesel kilit aktör/güç olmasının ötesinde bölgesel hegemon olma isteği; (ii) özellikle Ortadoğu ve ‘Arap Baharı’na yaklaşımda iki ülke arasındaki stratejik ve ideolojik farklı duruşlar; (iii) Türkiye’de son dönemde yaşanan demokrasiden sapma eğilimlerinin temel nedeninin Erdoğan’ın başkanlık sistemi arayışı temelinde görülmesi ve bu başkanlık arayışının bölgede Müslüman Kardeşler hegemonyası kurma isteği ve mezhepçilik temelinde algılanması.”

YANLIŞ UMUTLAR HÜSRAN GETİRİR!

Bu coğrafyada bir söz vardır: “Denize düşen yılana sarılır” Çaresizliğin olmadık unsurdan medet ummaya nasıl yol olabileceğini güzel anlatır. Bugünlerde yaşananlara da cuk diye oturuyor.

ABD-Erdoğan geriliminin arttığı bu koşullarda Türkiye’deki muhalif kamuoyu da AKP’nin, daha doğrusu Erdoğan’ın geriletilmesi noktasında derin çaresizlik içinde umudu neredeyse -kibarlık olsun diye neredeyse dedim- Erdoğan’ın üzerinin ABD

tarafından çizilmesine bağlamış durumda.

Bu beklenti, dünya siyasetinin yanlış okunmasından beslenen bir yanılgıdan, şu sıklıkla karşılaştığımız ABD’nin her şeye kadir olduğu fikrinden, kaynaklanıyor. Öyle ya AKP’yi ABD getirdi, o götürecektir! Gerçekten öyle mi?

Öncelikle AKP’nin gelişile ilgili konuşursak... AKP, birçok siyasal denklemin kesişiminde (çözülen merkez sağ, kriz ortamında alternatifsizlik, egemen sınıflar açısından 90’lar boyunca çözilemeyen neoliberal kriz) bir güç olarak yükseldi. AKP; ciddi bir tabana sahip İslamcılarının varisi olmanın yanında dağılan merkez sağın kitlesinin desteğini peşine takabilmesiyle, ulusal ve uluslararası sermaye çevrelerinin belirleyici desteğini kazandı. Ama bu destek AKP’yi yaratmadı; AKP, bu güçlerin çıkarlarına uygun güçlü bir alternatif olarak ortaya çıktığı için bu desteğin yardımıyla “yürü ya kulum” noktasına geldiler. Bugün de daha sonuna gelmemiş durumda bu destek. AB, göçmen meselesi üzerinden bağlanmış durumda. ABD ise Erdoğan’dan hoşnut olmasa da ipleri tamamen koparmış değil. Elbette AB ve/veya ABD, Erdoğan işe yaramaz hale geldiğinde başka bir alternatifte yönelmeyi tercih ederler. Ancak unutmayalım Erdoğan da bir dönemler birilerinin “ılımlı” alternatifiydi. Bugün Erdoğan gitsin diye ABD’den medet umma noktasına gelenler, o zamanlar da, Erbakan gidiyor diye seviniyor; Erdoğan’ın gelmesini tercih ediyordu.

Kısacası “Erbakan gitsin ılımlısı gelsin, Erdoğan gitsin ılımlısı gelsin; bu işi de birileri bizim adımıza yapsın, elimiz kirlenmesin” diyerek olmaz. İslamcılık belasından toptan kurtulması gerek bu memleketin; yoksa bombaların gölgesi altında, cihatçı tehdidiyle yaşamaya devam ederiz. Bunu da ancak biz başarabiliriz. Başka çıkış yok!

Bu coğrafyada bir söz vardır: “Denize düşen yılana sarılır” Çaresizliğin olmadık unsurdan medet ummaya nasıl yol olabileceğini güzel anlatır. Bugünlerde yaşananlara da cuk diye oturuyor. ABD-Erdoğan geriliminin arttığı bu koşullarda Türkiye’deki muhalif kamuoyu da AKP’nin, daha doğrusu Erdoğan’ın geriletilmesi noktasında derin çaresizlik içinde umudu neredeyse -kibarlık olsun diye neredeyse dedim- Erdoğan’ın üzerinin ABD tarafından çizilmesine bağlamış durumda.

DAĞLIK KARABAĞ SORUNUNUN YAKIN GEÇMİŞİ VE SAVAŞA KARŞI TUTUM ÜZERİNE

Emre Güntekin

Etnik gırtlaklaşma denildiğinde aklımıza Ortadoğu ve Balkanlar (eski Yugoslavya coğrafyası) gelir. Ortadoğu'da bu kanlı süreç hala sürüyor. Balkanlar 1990'lı yıllar boyunca süren ve sayısız insanın ölümüne neden olan kanlı bir sürecin ardından sorunlar temelde devam ediyor olsa da derin bir sessizlik içerisinde. Ancak aynı şeyi Ortadoğu için söylemek zor ve uzunca bir süre gırtlaklaşma süreci gibi görünüyor. 1991 yılında SSCB'nin çöküşünün ardından benzeri etnik çatışmaların sahalarından birisi Kafkasya olmuştu. Ermenistan-Azerbaycan, Rusya-Çeçenistan, Gürcistan-Osetya, Abhazya arasındaki çatışmalar Stalinizmin bölge halklarına bıraktığı kan ve gözyaşı dolu bir miras olmuştu.

Azerbaycan ve Ermenistan arasındaki gergin ilişkiler 1 Nisan'da fiili çatışmaya dönüştü. Her iki ülke arasındaki gerilimin kaynağı Ermenistan'ın işgalinde bulunan ve Azerbaycan'ın üzerinde hak iddia ettiği Dağlık-Karabağ Bölgesi. Her iki ülkede çatışmayı karşı tarafın başlattığını iddia ederken, aslında böylesine gerilimli ilişkilerin ortasında ilk kurşunu kimin sıktığının bir önemi kalmıyor. Her iki tarafta 1994 yılında yapılan ateşkesin ardından yaşanan çatışmalarda ilk kez böylesine ağır kayıplar verdiler. Ermenistan 18 askerini kaybettiğini açıklarken, Azerbaycan tarafından da 12 askerinin öldüğü duyuruldu.

Paylaşılamayan Topraklar: Dağlık-Karabağ

Dağlık Karabağ sorunu iki ülke arasındaki ilişkileri 90'lı yılların başından bu yana sıcak tutuyor ve halen buranın kime ait olduğuna dair ihtilaf bir sonuca ulaştırılabilmiş değil. Esasında özellikle Azerbaycan'dan Aliyev "hanedan"lığı Dağlık Karabağ sorununu ve Ermeni düşmanlığını iktidarlarını korumak için bir kalkan olarak her fırsatta ısıtıyor. Benzeri milliyetçi bir yaklaşım elbette Ermenistan devleti için de geçerli.

Çatışmaların kökenine inebilmek için 1920'lerin başına gitmek gerekmektedir. 1922 yılında Azerbaycan ve Ermenistan'ın SSCB'ye katılmasıyla Dağlık Karabağ Bölgesi Ermenistan Sosyalist Cumhuriyeti'nin itirazına rağmen Azerbaycan Sosyalist Cumhuriyeti kontrolüne bırakıldı. SSCB gibi güçlü bir devlet aygıtının kontrolünün üzerlerinde olması nedeniyle her iki tarafta 1980'lerin sonuna kadar sükûnet içinde yaşadı.

1988 yılında Dağlık Karabağ Ulusal Konseyi'nde bulunan Ermeni vekiller bölgenin Ermenistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti'ne bağlanmasını talep ederken, bu durum Azeri cephesinde tepkiyle karşılandı ve Bakü'de yaşayan Ermenilere yönelik olarak saldırılar başlatıldı. Azerilerin tepkisi aynı zamanda Ermenistan topraklarında yaşayan Azeri halka saldırıların düzenlenmesi ve yaklaşık 250 bin kişinin göçe zorlanmasıyla daha da şiddetlenmişti. Tarihe Sumgayıt katliamı olarak geçen bu vakada 26 Ermeni, 6 da Azeri katledildi. Ermeni vekillerin talebi Moskova tarafından reddedildi; fakat bu yaşananların ardından ne Ermeniler Azeri topraklarında ne de Azeriler Ermeni coğrafyasında huzur bulabildiler ve karşılıklı olarak topraklarından göç etmek zorunda kaldılar.

Moskova, süreci yatıştırmak adına Dağlık Karabağ'ın yönetimini 1989 Ocak'ın da kendi üzerine alırken, Kasım ayında Azerbaycan'a devretti. Fakat Karabağ Ulusal Konseyi bu karara karşı çıkarak Dağlık Karabağ'ın Ermenistan Sosyalist Cumhuriyeti ile birleştiğini ilan etti. 1990 yılı Ocak ayında tarihe "Kara Ocak" (Kara Yanvar) olarak geçen kanlı bir katliam yaşandı. Sovyet ordusu Ermenilere saldırılmasını bahane ederek Bakü'ye girdi ve kanlı bir müdahale gerçekleştirdi. 134 kişi katledildi.

Yaşanan kanlı sürecin ardından Dağlık-Karabağ iki ülke tarafından da adeta kutsal bir dava haline geldi. 1991 Eylül ayında Dağlık Karabağ Meclisi referanduma giderken, referandumda Ermeni halkın oyları sayesinde ayrılık kararı çıktı. O dönemde bölgede yaşayan Azeri nüfusu % 20'ye düşmüştü. 1991 Aralık ayında SSCB'nin dağılmasının ardından Dağlık Karabağ bağımsızlığını ilan etti. Bu durum çatışmaları sıcak bir savaşa dönüştürdü.

26 Şubat 1992'de Dağlı Karabağ'ın Hocalı kasabasında Ermenistan ordusu tarafından Hocalı Kasabası'nda 106'sı kadın, 83'ü çocuk olmak üzere 613 Azeri katledildi. Katliamın yaşandığı dönemde Karabağ'da komutanlık yapan, bugünün Ermenistan cumhurbaşkanı Serj Sarkisyan katliamı şu şekilde anlatıyordu: "Hocalıdan önce, Azerbaycanlılar bizim şaka yaptığımızı sanıyordu, Ermenilerin sivil topluma karşı el kaldırmayacaklarını sanıyorlardı. Biz bunu (stereotipi) kırmayı başardık. Ve olay işte bu. Aynı zamanda o delikanlıların arasında Bakü'den ve Sumgayıt'tan kaçanların da olmasını anlamalıyız." Sarkisyan'ın sözlerinde de görüldüğü üzere her iki devletin mantığı da kanı kanla yıkamayı makul ve kendi egemenlikleri için tek çıkar yol olarak görüyordu.

12 Mayıs 1994 yılında Rusya'nın öncülük ettiği Bışkek Protokolü ile ateşkes ilan edildi. Geride bu savaşın acı bilançosu olarak 30 bin ölüm kaldı. Dağlık Karabağ ve Azerbaycan topraklarının bir kısmı Ermenistan işgalinde kalırken, uluslararası verilere göre 600 bin Azeri göç etmek zorunda kaldı. Her iki ülke arasında yapılan bu ateşkes 22 yıldır pamuk ipliğine bağlı bir şekilde devam ediyor. Ancak bu süre boyunca zaman zaman birbirlerine olan düşmanlıklarını unutmadıklarını hatırlatıyorlar.

Ermeni Düşmanlığının Örttüğü Çürüme

Azerbaycan ve Ermenistan arasında yaşanan çatışmalarda katliamlara karşı çıkarken alınması gereken tutum her iki ülkenin egemen sınıflarının da kirli suçlarının ortaya serilmesi gerekmektedir. Bu süreçte hem Azeri egemenlerin hem de Ermeni egemenlerin eline on binlerce masum insanın kanı bulaşmıştır. İşin trajik yanı Ermenistan tarafı açısından düşünüldüğünde Ermeni halkını, emekçilerini

İşin arka planına bakıldığında Aliyev hanedanlığının bu çatışma sürecinin devam etmesine Ermeni egemen sınıflarından daha fazla ihtiyacı bulunmaktadır. Dozu sürekli kontrol altında tutulan bir çatışma, Ermeni düşmanı üzerinden palazlandırılan ırkçı-faşist hezeyan kitleleri iktidarın arkasında sürüklemenin bir aracına dönüşmüştür. Böyle bir savaş olmadığında Aliyev ailesinin yolsuzlukları, Azeri halkının sefaletine ve yoksulluğuna karşı sahip oldukları muazzam servet, ülke içerisindeki diktatöryel baskısı daha fazla gündeme gelecektir.

böyle bir kirli savaşa ortak etmiş olmak bu halkın geçmişte yaşadığı acılara açık bir ihanettir.

Meselenin diğer tarafında ise iflah olmaz ve saldırgan bir milliyetçilikle, her türlü yolsuzluğun dibine batmış bir iktidar bulunmaktadır. İşin arka planına bakıldığında Aliyev hanedanlığının bu çatışma sürecinin devam etmesine Ermeni egemen sınıflarından daha fazla ihtiyacı bulunmaktadır. Dozu sürekli kontrol altında tutulan bir çatışma, Ermeni düşmanı üzerinden palazlandırılan ırkçı-faşist hezeyan kitleleri iktidarın arkasında sürüklemenin bir aracına dönüşmüştür. Böyle bir savaş olmadığında Aliyev ailesinin yolsuzlukları, Azeri halkının sefaletine ve yoksulluğuna karşı sahip oldukları muazzam servet, ülke içerisindeki diktatöryel baskısı daha fazla gündeme gelecektir. Öyle ki İlham Aliyev'in babasının ardından iktidara geldiği 2003 yılından beri yapılan seçimler düzmecedan öteye gidememiştir. Sadece oğlunun Dubai'de 9 lüks malikaneye sahip olduğunu söylersek rejimin niteliğini tariflemiş oluruz. Bu arada ülkede ortalama gelirin 420 dolar olduğunu hatırlatalım. Uluslararası Şeffaflık Örgütü'nün yolsuzluk sıralamasında Azerbaycan 183 ülke arasında 143. sırada. Emperyalist kapitalist sistem de Aliyevlerin iktidarından oldukça memnun görünmektedir. Ülkenin doğal

zenginliklerinin yağmalanmasında iktidar büyük kolaylıklar sağlamaktadır. Bugünlerde herkes çatışmanın sonlandırılması çağrısı yapsa da, örneğin Rusya'nın aynı anda hem Ermenistan'a hem de Azerbaycan'a silah satışı yapıyor olması bu itidal çağrılarını komediye dönüştürmektedir.

Ermenistan'la çatışmaların başlamasının ardından Türkiye'de de bir anda Ermeni düşmanlığı ve ırkçı-faşist söylemler kendini göstermekte gecikmedi. Twitter'da daha fazla Ermeni'nin öldürülmesi yolundaki çağrılar yakın geçmişte kendi ülkesinde sabıkası kabarık Ermeni düşmanlığının hazır kıta beklediğini gösteriyor. Hoş yüzyıldır bu gelenek değişmedi.

Egemenler bizden şimdi bu kirli rejimle dayanışmamızı bekliyorlar. Kendileri de farklı olmadığı için, benzeri yolsuzlukları, baskıları, sahtekârlıkları gerçekleştirdikleri için Aliyev hanedanlığıyla dayanışabilirler. Türkiyeli emekçiler ise her iki ülkenin egemen sınıflarının milliyetçi çıkarlarına karşı her iki ülkenin emekçilerine de destek vermelidirler. Çünkü bu kanlı savaşı ancak her iki ülkenin emekçilerinin enternasyonalist dayanışması sonlandırabilir.

Siyasal İslam'a ve toplumun muhafazakarlaştırılmasına karşı mücadele, AKP'nin başarısının kaldırım taşları olan emekçi sınıfları geri kazanmaktan geçer. Emekçi sınıfları laiklik-aydınlanma gibi kaygılar değil somut emek eksenli kampanyalar harekete geçirir. Sol, bunu başarabildiği takdirde varlığı itibarıyla dinselleşmeye karşı mücadele alanını genişletme ve başarı yakalama şansı bulacaktır. Kısacası bu işin panzehiri sınıf mücadelesidir.

AKP'NİN ZORAKİ DİNSELLEŞTİRMESİNE KARŞI MÜCADELE: AMA NASIL?

Derya Koca

Egemen sınıfların 1980'lerde başlattığı bir proje olarak toplumsal muhafazakarlaşma AKP'nin yeni rejiminin de temeli oldu. AKP, iktidarda olduğu her an sanki muhalefetteymiş gibi mızırdanmaya devam etti. Hep mağduriyet pozlarına sığındı. Çünkü CHP ve benzeri laiklik eksenli siyasete soyunan unsurlar türban yasağı gibi sorunları kangren hale getirerek AKP'nin propaganda alanını alabildiğine genişletmişti. O günden bu güne dindar, kindar nesiller yetiştirmek adına girişilen her türlü yapısal dönüşüm, Erdoğan'ın uzun erimli toplumsal dokuyu değiştirmeye odaklı planı ile yürüyor. Evet, AKP döneminde toplum muhafazakarlaştı. Hatta bu topraklar artık selefleri yetiştiriyor.

AKP'nin getirdiği şey, toplumun dinselleşmesini toplumsal kutuplaşma etrafında perçinlenmek ve böylelikle aslında ağır sömürü ile malul, vahşi bir piyasa toplumunu dinsel bir siyasi hatla kurmak olan projesinde emekçi halkın muhalefet potansiyellerine dinamit koymak. Bu dinamiti imha etmenin hatta karşı tarafa geri atmanın tek yolu ise dindar emekçi kesimler ile AKP'nin yollarının ayrışmasını sağlayacak mücadele hattı örmekten geçiyor. Bunu gerçekleştirmek için de emekçi sınıfın kendi içindeki kutuplaşmasının aşılanmasını sağlamak şart.

AKP kutuplaşma sayesinde büyüdü, gelişti ve bugün yeni bir rejimi tesis edebildi. Türban,

darbe, Geziciler, savaş gibi kendisine yonttuğu pek çok kutuplaştırıcı söylem ve siyaset AKP'nin "başarılı" siyasi manipülasyon gücü sayesinde koltuğuna tutunabildiğini gösterdi. Şimdi Erdoğan'ın fiili başkanlığını yaptığı rejimde kadınlara yönelik düşmanlığın her geçen gün perçinlendiği, "ahlakçılık" etrafından insani her türlü ahlaki değer katledildiği, çocuklara tecavüz eden kurum ve kişilerin korunması gibi akıllara durgunluk verecek bir noktada bulunuyoruz. Seküler yaşam tarzına yönelik siyasi saldırıların İstanbul gibi büyük kentlerde selefi çevrelerce fiili saldırıya dönüşmesi, Alevilerin cem törenlerine saldırı söz konusu. Saldırıların gelip geçici olmaması da işin ciddiyetini artırıyor.

O halde bu sürece karşı nasıl bir mücadele örgütlemek gerekir? Yazımızın temel derdi bu soruya cevap vermek olacaktır. Aynı soruya cevap verdiğini iddia ederek ortaya çıkan "Gericiliğe Karşı Aydınlanma Hareketi" de aynı çerçevede tartışma konusu olacaktır. Hem yönetsel hem de siyasal olarak tekrarını izlemekte olduğumuz bu filmin bir değerlendirmesini de yapacağız.

EYLEM VE SÖYLEM

AKP'nin bu günlere toplumsal desteğini sürekli kılarak geldi. Bunun için ezeli taktiği olan kutuplaştırma siyasetini kullandı. Yani siz AKP'nin zaten din üzerine kurduğu kutuplaştırmanın bir kutbu olursanız AKP

zayıflamaz, güçlenir. Burada hata, zoraki dinselleşme karşıtı taleplerin kendisi değil; zorunlu din derslerinin kaldırılması, zorla imam hatipleştirme vb. meşru ve peşi bırakılmaması gereken talepler. Hata, talepleri gerçekleştirmek üzere yapılan siyasetin niteliği, soruna yaklaşım şekli.

Toplumda temel sorunu her şeyin üstünde bir laiklik sorunu olarak algıyorsanız; geçmiş olsun. Dindar kitleleri AKP ile kader ortaklığı hissiyatına sürükleyecek "gericilik" kavramını dilinizden düşürmezseniz; oradan kazanım falan beklemeyin. Elinizde bir avuç aydın ve yaşam tarzı kaygısını başat sorun olarak gören az sayıda insan ile kalırsınız. "Gericilik" diye tabir ettiği tabirle kitlelere açık veya örtük biçimde "cahil" muamelesi çeken bir anlayış ile olsa olsa antipati odağı olursunuz.

Tarihi laiklerle dincilerin savaşı gibi gören, laikliği öncelikli mücadele alanı olarak belirleyen, diğer bir deyişle her türlü sorunun önüne laikliği koyan bu bakış açısı Kemalizmin alametifarikasıdır. Çünkü onun için düzen içindeki sömürü, eşitsizlik taraftarı olan diğer güçlerden tek farklı yanı laik olmasıdır. Komünist Parti'nin önderliğini yaptığı Aydınlanma Hareketi de bu algılayıştan bir adım öte gidememektedir. Hatta tam da bu sebeple Kemal Okuyan aynı yazı içinde hem Şeyh Sait'e dinci gerici demekte hem de Kürt halkının ve isyan önderini katleden rejimi "devrimci", bu bağlamda bugün

AKP'yi karşı devrimci ilan etmekte. Kısaca, karşıımızda Deniz Baykal dönemlerinden kalma eski bir film oynuyor. İzledik, sonunu biliyoruz.

Emekçi sınıfların hayatlarını derinden sarsacak “taşeron kadro” yalanı, iş cinayetleri, kıdem tazminatı gibi nice yaşamsal sorun etrafında bu zamana kadar bir kez öne çıkmamış bir çevrenin “laiklik”i temel kaygı haline getirmesi, bunu sınıf mücadelesinin üstünde bir yerde konumlandığı anlamına gelir. Hele ki “aydınlanma” savunuculuğu gibi burjuva sekülerizmin sınırlarında dolaşmak, Marksizmin değil, laikliğin referanslarından beslenmektir ki emekçi halkların “aydınlanma” gibi bir derdinin olmaması halinde küçük bir avuç aydın çevresine hitap etmekten öte bir başarı kaydetmemek garantidir. Sosyalistlerin görevi sınıf mücadelesini baştan bölen bir söylemle dinselleşme karşıtı kutuplaştırmayı pekiştirmek değil, dinselleştirmenin yürütücüsü AKP'yi emek mücadelesiyle gerileterek süreci tersine çevirecek momenti yakalamaktır.

Aydınlanma Hareketi'nin çağrı metninde de zaten öyle yoksul halkı AKP'den koparmak gibi bir dert olmadığı baştan anlaşılabacaktır. Zira çağrı emekçilere değil, “geleceği birlikte kurmak için sabırsızlanan Anadolu'nun tüm aydınlık insanlarına” yapılmış. Hedef kitle zaten “aydınlık” olanlar yani.

Adına komünist diyen bir parti elbette bunu bir şekilde sınıf mücadelesinin sözde dahi olsa bir yerine bağlaması gerekir. Kurulan “bağlantı noktası” da adeta laikliği sınıf mücadelesinin ön koşulu saymak. Hal böyle olunca yoksul emekçi kitlelerden umudunuzu kesersiniz. Dindar kitlelerden umudunu kesmek, onların sınıf pozisyonlarına değil, “aydınlanmış” olup olmamaları üzerinden meseleyi kurgulamaktan kaynaklanır. Emekçi halk bir bütün ve AKP'nin düzeninden koparılması gereken bir kitle olarak algılanmaz. Kolayca “yobaz”lık yaftası bol keseden kullanılır hale gelir. Bu tespiti destekler biçimde, her ikisi de Aydınlanma Hareketi'nin gazetesinde yer alan iki alıntıyı dikkatlerinize sunalım.

Hüseyin Aygün şöyle söylüyor: “Dincilik, işçi sınıfını en çok zehirleyen ve mücadelesini durduran etkenlerden biridir. En büyük işçi sınıfı sendikası Türk-İş bugün doğrudan AKP'lilerin yönetimindedir. Türk-İş Başkanı muhtemelen AKP 'den ileri milletvekili olur. Öte taraftan kıdem tazminatının kaldırılması tartışmalarına baktığımızda da dinciliğin işçi sınıfını ne derece atalet içine soktuğunu anlayabiliriz.” Aygün'e göre sınıf mücadelesinin şu an içinde bulunduğu atıllık neredeyse salt kitlelerin dindarlaşmaları ile ilgili. Solun tarihsel yenilgisi ve onun kontrol ettiği sendikalarındaki atalet “iğneyi kendine de batır” sözünü akıllara getiriveriyor. Hadi diyelim bunu konuşmak konu gereği mümkün olmadı. Açık biçimde dini merkezine alan bu açıklamada din, tek yönlü bir sığılta ele alınıyor. Ülker'den DİSK'e

Toplumda temel sorunu her şeyin üstünde bir laiklik sorunu olarak algıyorsanız: geçmiş olsun. Dindar kitleleri AKP ile kader ortaklığı hissiyatına sürükleyecek “gericilik” kavramını dilinizden düşürmezseniz: oradan kazanım falan beklemeyin. Elinizde bir avuç aydın ve yaşam tarzı kaygısını başat sorun olarak gören az sayıda insan ile kalırsınız.

katıldığı için direnişe geçen tarikat mensubu dindar işçilerin aylarca süren direnişini nereye koyacağız peki? Hem de bu işçiler Hak-İş' e karşı savaş açmışken. Öte yandan mesele İslamcı sendikal bürokrasinin kendisi ise, onunla mücadele etmek için de o sendikalarda örgütlü dindar kitlelere ulaşabilmemiz gerekir. Ve bu, maalesef Aygün'ün yaklaşımı ile imkansızdır.

Bir diğer alıntı ise Kemal Okuyan'a ait: “ ... evet, laiklik önemli ama artık mücadele bununla sınırlı değildir, yaşamın tüm alanlarında aydınlanma gerekir. Bu, sert ama kazanacağımız bir mücadeledir. İşçi sınıfı ayağa kalktığında bu mücadele zaten kazanılmış demektir.” Peki ama işçi sınıfı nasıl ayağa kalkacak? Aydınlanma Hareketi ile mi? Kitlelerle bağ kuran, kitlenin kendisini kendi özneleşme sürecine sokmak üzere bir perspektife sahip olan devrimciler, yaşamsal sorunları öncelik haline getirirler. Yaşam tarzına yönelik saldırılar ancak bu yolla geri püskürtülebilir. Yani aslında bu vitrine konulan sınıf söyleminin altında öyle pek emek merkezli bir mücadele kaygısı olmasa da alıntı üzerinden de anlaşılabacağı üzere sınıfın ayağa kalması ile varılmak istenen hedef aydınlanma... Vahim.

SONUÇ NİYETİNE

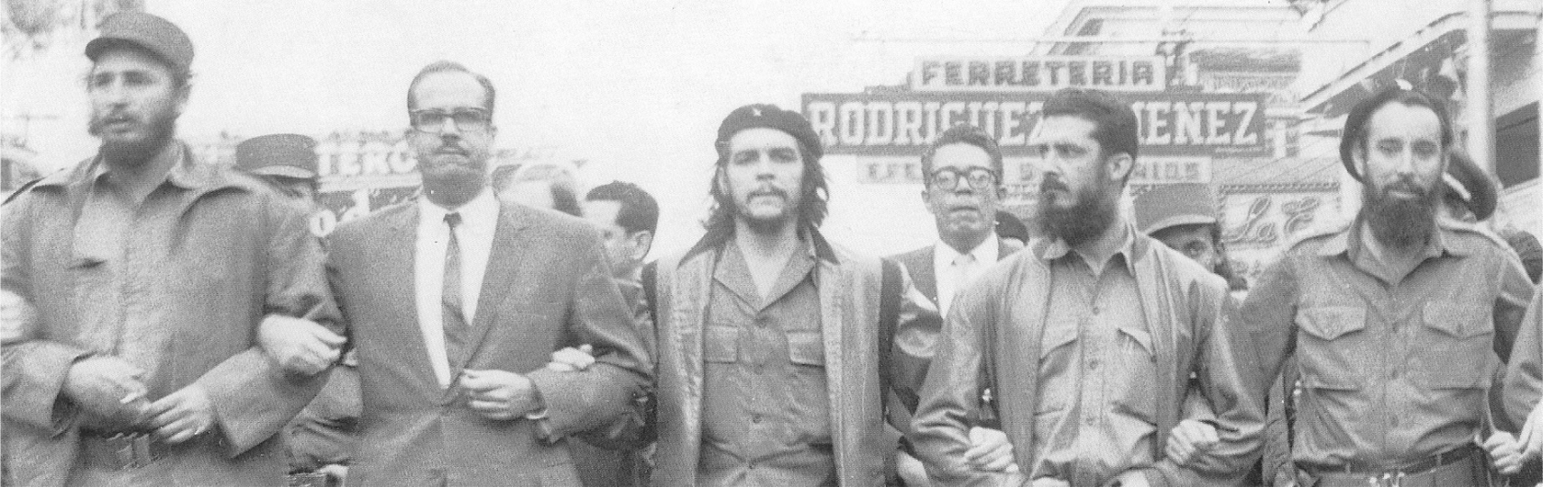
Türban tartışmalarında emekçi yoksul ve dindar kitleleri AKP'nin kucağına itmek pahasına sert bir yasakçılığı savunan yine aynı çevre idi. Cumhuriyet mitingleri ile farklı odaklar bunu benzer bir beceriksizlikle gerçekleştirdi. Neticede bugün elimizde bu süreçlerin hepsinden başarı ile çıkmış bir AKP rejimi var.

Siyasal İslam'a ve toplumun muhafazakarlaştırılmasına karşı mücadele, AKP'nin başarısının kaldırım taşları olan emekçi sınıfları geri kazanmaktan geçer. Emekçi sınıfları laiklik-aydınlanma gibi kaygılar değil somut emek eksenli kampanyalar harekete geçirir. Sol, bunu başarabildiği takdirde varlığı itibariyle dinselleşmeye karşı mücadele alanını genişletme ve başarı yakalama şansı bulacaktır. Kısacası bu işin panzehiri sınıf mücadelesidir.

Ama siz daha ilk başta zaten hali hazırda AKP'ye hiç oy vermeyen bir kitle ile AKP'ye oy verenleri uzlaşmaz kavganın değişmez iki kutbu olarak kurarsanız, orada başarı şansı sıfırdır. Olsa olsa CHP tabanında olan Aleviler, üniversite gençliği ve yaşam kaygısı merkezli hareket eden orta sınıflar ile sınırlı bir çevreye sıkışıp kalırsınız. Ki, bu zaten solun kronikleşmiş sınırlarını iyice pekiştirmek dışında bir işe yaramayacaktır.

Dinselleştirme bir gerçek. Bunun karşısında mücadele de etmeli. Hele ki selefî yuvasına çevrilmeye ve katliamların bu temelde kalıcılaştırılmaya çalışıldığı bir coğrafyada önemli bir mücadele alanı.

Ancak bunu, salt laik-Alevi gibi zaten aslında AKP'nin nüfuz edemediği azınlık bir kitle üzerinden yaparsan buradan başarı çıkmaz. Temel kaygının laiklik olduğu ve adına “gericilik” denen çok tartışmalı bir kavramı koyan bir bakış açısı ile olunca niyet edilenin tersi bir sonuç alınacağı şimdiden garantidir.

“KÜBA SOSYALİZMİ” BİTİYOR MU?

Gökçe Şentürk

Obama'nın ziyaretinden sonra Küba tekrar gündeme geldi. Yıllar sonra emperyalist-kapitalist sistemin tepesinde oturan ABD başkanının Küba'ya “çıkarma” yapması Türkiye'de de solun geniş kesimlerince sosyalizmin son kalesi olarak nitelendirilen Küba'da yolun sonuna gelindiğinin en açık göstergesi olarak, bütün dünyada olduğu gibi, konuşuluyor. Bu durum, hem kapitalist sistemin ağa babaları tarafından zafer olarak nitelendiriliyor hem de sosyalizme inanan kitleler açısından son kalenin de düşmüş olması olarak algılandığından bir umutsuzluk yaratıyor. Son döneme nasıl geldiğini değerlendirmeden önce Küba devriminin anlatılmayan gerçeklerinden bahsetmek hayretle karşılanan bu süreci anlamaya yardımcı olacaktır.

KÜBA DEVRİMİ

Küba 1898 yılında Amerika - İspanya savaşının, Amerika lehine sonuçlanmasıyla birlikte tarihsel olarak bağımsızlığına kavuşmuş gibi görünse de, klasik sömürgeciliğin masraflı olacağı düşüncesiyle o tarihten itibaren kukla yönetimler yoluyla ve bütün üretim sürecinin kontrolünün elde tutulmasıyla devrime kadar ki süreçte Amerikan himayesine girmişti. Plantasyonlarda, tarım çiftlikleri, yapılan şeker kamışı üretiminin neredeyse tamamını Kuzey Amerikalı sermayedarlar elinde bulunduruyordu. Dolayısıyla da Küba'nın ekonomik gelişimi hem siyasi erki elinde tutan hem de üretimin kontrolüyle ağır sömürü koşullarını halka dayatan yabancı sermayedarların elindeydi. Küba kara para aklama, kumar, fuhuş gibi ihtiyaçların giderileceği bir arka bahçe olarak kullanılıyordu. Bu sebeple de kendi bağımsız gelişmesinden bahsetmek mümkün olmayacaktı. Gelişkin bir sanayisinin olmayışı anlatılanın aksine Küba'da işçi sınıfı dinamiklerinin olmadığı anlamına gelmiyordu. Bunun en büyük göstergesi de 1929 Buhranı'nın etkilerinin tüm dünyadaki işçi sınıfı üzerinde yarattığı etkinin Küba'ya yansmasıydı. Zaten diktatörlükler altına inim inim inleyen topraksız köylüler ve şeker kamışı işçileri birde krizin etkisiyle seslerini yükseltmeye ve hatta 1932-33 yılları arasında işçi meclisleri oluşturarak kendilerini ifade etmeye başlamışlardı. Bu tarihler Küba'da bundan sonraki sürecin sınıf mücadelesi adına değişen dinamiklerinin anlaşılması açısından oldukça önemli. Çünkü 1924'te kurulan Küba Komünist Partisi (KKP) CNOC sendikası yoluyla o dönemki işçi hareketinin kontrolünü elinde bulunduruyordu. Şehirlerde başlayan grevler siyasi iktidarı sallıyor, işçi sınıfı kendini özne olarak ifade ediyordu. Fakat işçi sınıfı kendilerini ifade edebilecek, sınıf mücadelesini alevlendirecek bir öncüden yoksundu. Genel grevle sallanan Machado diktatörlüğü, Amerika'nın desteğini çekmesiyle birlikte yıkılmıştı yıkılmasına ama sefalet ve yoksulluğa gark edilen işçiler ve köylüler susmak bilmiyordu. İşte

bu durumda, ordunun içerisinde genç bir çavuş, Batista, grevdeki işçilerin tüm taleplerini kabul edeceğini söyleyerek, önce ordunun başına getirildi sonra da iktidarın. Peki, bu dönemde KKP nasıl bir politika izledi? Rusya'da gerçekleşen Stalinizasyon sürecinden sonra bütün dünya genelinde komünist partilerin politikalarının asıl belirleyeni Sovyetlerden gelen direktiflerdi. Bütün KP'ler tabiri caizse Sovyetlerin uydusu olarak görev yapıyor, dünyadaki sınıf mücadelesi ve pek çok ülkedeki devrimci durum Stalinist bürokrasinin ayakları altında eziliyordu. Bu doğrultuda da KKP önce işçilere sendika aracılığıyla genel grevi bitirme çağrısı yaptı sonra da Sovyetlerin üçüncü dönem politikası olan sınıf işbirliğine dayanan “halk cephesi” politikası neticesinde Batista'yı destekledi. Batista başa gelirken anti-Amerikancı bir söylem tutturmuş olsa da sonraları tıpkı önceki yönetimler gibi işbirliği içine girdi ve kendi zeminini tehdit eden işçi hareketini ve muhalefeti ortadan kaldırmak için müthiş bir baskı dalgası başlattı. Baskı dalgasıyla ezilen kitleler açısından KKP ihaneti açıkça görülüyor ve ne yazık ki bu ihanetin faturası Marksizme ve sosyalizme kesiliyordu. Bundan sonra tohumları atılan muhalefetin safları Marksizmden ve işçi sınıfı siyasetinden yüz çevirip, sırtını orta sınıf küçük burjuva ideallere dayandıran hareketlerden oluşacaktı. Fidel Castro ve izleyeceği siyasi hat da bu zemin üzerine inşa edildi. 1952'de Ortodoks Parti'nin adayı olarak seçimlere giren Castro, Batista'nın seçimleri iptal etmesinden sonra başka arayışlar içine girdi. 26 Temmuz 1953 yılında Moncado Kışlası'na beraberindeki 150 kişiyle birlikte bir saldırı gerçekleştirdi. Açıkça intihar olarak nitelendirilecek bu saldırıda yalnızca 28 kişi hayatta kaldı, fakat bu saldırı temsiliyet bunalımı yaşayan geniş kesimler üzerinde Castro'nun ve 26 Temmuz Hareketi'nin bilinirliğini arttırdı. Saldırının ardından iki sene boyunca hapiste kalan ve afila dışarı çıkan Castro, Meksika'ya geçerek diktatörlüğü ortadan kaldırmak için tek yol olarak gördüğü gerilla mücadelesini başlatmak için görüşmelere başladı. Ernesto Che

Obama'nın son ziyareti de Küba'nın serbest piyasa ekonomisi içerisine dahil edililişinin bir ilanı olarak görmek gerekiyor. Yani malumun ilanı. Bundan sonraki süreç Kübalı emekçiler açısından daha da sancılı geçeceğe benziyor. Küba'yı yeni bir alan olarak sömürmek için dışlerini bileyen sermayedarlar serbest piyasaya entegrasyon sürecinde Kübalı emekçileri köleleştirmek için elinden geleni ardına koymayacaktır.

Guevara'yla da bu sırada tanıştı. Che'nin de içinde bulunduğu 80 kişi 1956 yılında Küba'ya geri döndü ve harekete ikinci defa Batista'nın birlikleri tarafından katliamla karşılandı. Bu kez 80 kişilik grubun yalnızca 12'si hayatta kalabilmişti. Bu tarihten sonra Sierra Maestra dağlarında gerilla mücadelesi başladı. Bundan sonra anlatılanın aksine 26 Temmuz Hareketi Küba'nın içinde bulunduğu maddi koşulların ve bu koşulları dönüştürebilecek olan işçi sınıfının yol göstericiliğinden yoksun, küçük burjuva eğilimleriyle hep bir azınlık olarak kaldı. Hatta devrimden bir yıl öncesi olan 1958 yılında sayılarının 180, Che'nin günlüklerinden devrimde de ancak büyük bir itilimle 800 kişi oldukları biliniyor. United Fruits, Shell gibi tekeller açısından bir sömürü cenneti olan Küba'da önderlikten yoksun dahi olsa kendiliğinden ortaya çıkan grevler ve Amerika'nın silah yardımını kesmesi ve desteğini çekmesiyle 1 Ocak 1959'da Batista diktatörlüğü devrildi. Bu sırada yine Che'nin günlüklerinde 26 Temmuz Hareketi'nin dağlarda olduğu anlaşıyor. Yani Batista'nın devrilmesinde de kentlerdeki grev hareketinde de Castro önderliğindeki 26 Temmuz Hareketi'nin neredeyse hiçbir etkisi yok. Sonraki süreçte yaşanan iktidar boşluğunda, Moskova güdümündeki komünist partinin kirli imajının karşısında diktatörlüğe karşı yaptığı eylemlerle, halk tarafından sevilen Castro ön plana çıkıyor, bir süre sonra da iktidarı ele aldı.

SSCB İLE YAKINLAŞMA

Devrimden sonra plantasyonların kamulaştırılmasıyla birlikte ABD ile karşı karşıya gelen Castro rejimi Soğuk Savaş sonrası iki kutuplu dünya denklemine öncesinde komünist olmadıklarını açıkça ilan etse de ayakta kalabilmek adına mecburi bir şekilde Sovyetlere yanaştı. Bugünlere varan "sosyalist" Küba algısı da buradan doğdu. Ekonominin tek anahtarı şeker kamışı ihracatının %90'ının yapıldığı Amerika'nın ambargo uygulamalarının karşısında çözüm, şeker piyasanın çok üzerinde alan emperyalist sarkacın diğer ucu Sovyetler oldu. Sovyetlerden gelen direktiflerle yalnızca şeker kamışı üretimine izin verilen ülkenin kendi bağımsız gelişiminden bahsetmek mümkün dahi olmadı, yani Amerikan himayesinden çıkan Küba bu kez de Sovyetlerin himayesine girdi. Küresel emperyalist- kapitalist sistem içerisinde de bugünlere kadar ayakta kalabilmesini bu denklemlere borçlu olduğunu söylemek lazım. Dolayısıyla 1991 yılında Sovyetlerin yıkılmasıyla ekonomisi felç olan Küba ayakta kalmanın yolunu turizm sektörünün canlandırılmasında buldu. Dünyanın pek çok yerinden

sosyalist rejimi görmeye gelen kitlelerin ülkeye soktuğu döviz Küba'yı ekonomik olarak bugünlere kadar zar zor ayakta tutmayı başardı, emekçilerin artan yoksulluğu ve sefaleti pahasına da olsa.

"NORMALLEŞME" SÜRECİ

Üretim araçlarının özel mülkiyetinin ortadan kaldırılmasıyla kurulan bir işçi iktidarına dayanmasa da özellikle dünya çapında 68 hareketi içinde de, bugün kurtuluşun sosyalizmde olduğunu düşünen milyonlar tarafından da sisteme kafa tutan bir alternatif olarak Küba sahipleniliyor, emperyalist saldırı tehditlerine karşı öyle de olmalı. Fakat bu, tarihsel gerçekler çarpıtılarak "tek ülkede sosyalizm" martavalını her şeye rağmen ayakta tutabilmek adına yapıldığında yanılmalara beraberinde getiriyor. 2008'de Fidel Castro'nun devlet başkanlığını bırakmasıyla birlikte başlayan "reform" sürecini anlamak ancak bu şekilde mümkün olabilir. Raul Castro, devrimin bir diğer mimarı olarak bilinir, başa geçtikten sonra öncelikle üretimde devlet kontrolünün yerini özel girişimcilere bırakan adımlar atıldı. Hatta çok bilinmese de 1991'deki çözülmeden sonra Küba hükümeti yabancı yatırımların önündeki engelleri kaldırarak ülkeye sermaye akışını serbest bırakmak zorunda kalmıştı. 2014'de tarım arazilerindeki merkezi devlet kontrolü gevşetildi, tarım arazileri kira bedeli alınarak 99 yıllığına yabancı sermayedarlara açıldı. Geçtiğimiz yaz aylarında da yıllar sonra ilk defa Panama'da Küba devlet başkanı Raul Castro ABD başkanı Obama ile görüştü. Sonrasında karşılıklı elçilikler açıldı. Sovyetlerin yıkılmasından sonra tutunacak dalı kalmayan Küba için bu süreç hiç de beklenmedik değil. Obama'nın son ziyareti de Küba'nın serbest piyasa ekonomisi içerisine dahil edililişinin bir ilanı olarak görmek gerekiyor. Yani malumun ilanı. Bundan sonraki süreç Kübalı emekçiler açısından daha da sancılı geçeceğe benziyor. Küba'yı yeni bir alan olarak sömürmek için dışlerini bileyen sermayedarlar serbest piyasaya entegrasyon sürecinde Kübalı emekçileri köleleştirmek için elinden geleni ardına koymayacaktır.

Devrimci Marksistlerin görevi bu noktada Kübalı emekçilerle olduğu gibi bütün Latin Amerika kıtasında canlı bir dinamığa sahip olan sınıf mücadelesi için enternasyonal bir bilinç ve mücadele ortaklığı kurmaktan geçiyor. Aynı zamanda Küba örneğinde de tekrar aşıkardığı gibi bütün dünyadaki ezilen sömürülen emekçi kesimlerin kurtuluşunun sürekli devrim perspektifinden geçtiği, yadsınamaz bir gerçek olarak parlıyor.

Devlet her gün yeni kayıplar veriyor, siviller ölüyor, şehirler darmadağın oluyor. Kolluk kuvvetleri, sözde "kendi şehirleri" olan bölgelere mehter marşlarıyla, yerel halkı tahrik ederek, onları aşağılamaya çalışarak, işgalci ordular gibi giriyor. Bu durum sürdürülebilir mi?

KÜRT İLLERİNİ SARAN ÇATIŞMA SARMALI: NEREYE KADAR?

Çağın Erdi

7 Haziran sürecinden sonra başlayan çatışmalarda resmî rakamlara göre 9 Eylül'e kadar 109; 11 Ekim'e kadar 145; 1 Kasım'a kadar 167; 22 Aralık'a kadar ise 204 asker ve polis öldü. Bugün itibarıyla Haziran 2015'ten Nisan ortasına kadar 1000'e yakın asker ve polisin öldüğünü söyleyebiliriz (Erdoğan en son 700'den fazla kayıp olduğunu itiraf etmişti).

Bu süre zarfında Kürt halkının savaşan unsurlarının yanında, çok sayıda kadın ve çocuk da hayatını kaybetti. Askerî hedefler ve sivil hedefler ayırt edilmeksizin vuruldu. AKP, bir nevi 7 Haziran'ın "diyetini" Kürt halkını topyekûn imhâ planlarıyla ödetmeye çalıştı. Evler bombalandı, insanlar sokakların ortasında öldürüldü. AKP'nin "savaş timi" olarak görev yapan PÖH ve JÖH gibi yapılanmalar, insanların yatak odalarına girip duvarlara çirkin yazılar yazarak fotoğraf çektiler.

Peki bu durum sürdürülebilir mi? Yazıyı bu soru üzerinden şekillendireceğiz ve kısa, öz bir şekilde bundan önce yaşananların ışığında, bundan sonraki süreci öngörmeye çalışacağız. Evet, hemen soruya geri dönelim. Herkesin kafasında aynı soru var. Devlet her gün yeni kayıplar veriyor, siviller ölüyor, şehirler darmadağın oluyor. Kolluk kuvvetleri, sözde "kendi şehirleri" olan bölgelere mehter marşlarıyla, yerel halkı tahrik ederek, onları aşağılamaya çalışarak, işgalci ordular gibi giriyor. Bu durum sürdürülebilir mi?

Evvela, şunu söylemek lazım: Erdoğan'ın "şehitler" falan pek umrunda değil! Şehirlerin yıkılması da onun için önemli değil. RTE'nin şu anda önemseydiği tek şey, geçmişteki çözüm sürecini felan unutturup sağ seçmeni konsolide etmek, HDP'yi şarampolden aşağı atmak, milliyetçi atmosferden yararlanıp herkesi terörist ilan ederek, otoriter eğilimleri topluma kanıksatmak. Bunu "başardığı" ölçüde çatışmaların geldiği nokta onu pek ilgilendirmeyecektir. Ancak Erdoğan dışında herkes sorunun silahla çözülmemeyeceğinin farkında. (Aslında Erdoğan da farkında ancak silahlarla sonuç alınacakmış gibi yapmaya çalışıyor) 1984'ten beri sorun mermilerle çözülmeye çalışıldı. Ne elde edildi? Hiçbir şey!

Şimdilik hedeflenen şey, Kürt illerindeki direnişi tek tek kırmak. Bunu yapabilirlerse, sonrasında bir "yumuşama" sürecinin olması beklenebilir. Zira Ahmet Davutoğlu, "PKK 2013'ün Mayıs ayındaki gibi bir adım atarsa, silah bırakırsa, müzakere süreci yeniden

başlayabilir" demişti. Ahmet Davutoğlu kamuoyu nezdinde etki doğuracak demeçler verirken üslubunu özenli kullanmaya çalışıyor (Bu konuda başarılı olamıyor, orası ayrı). Bu demeçteki satır aralarına bakıldığında, söylenenden çok daha fazla şey imâ edildiği görülecektir. Cümlede sanki PKK silah bırakırsa AKP'nin de gereken adımı atacağı söyleniyor gibi duruyor. Ancak hatırlayınız, Mayıs 2013'te ilk adımı Kürt hareketi değil, AKP atmıştı. Hatta Tayyip "Elimizi taşın altına soktuk" demişti. Davutoğlu'nun, 2013 Mayıs'ına gönderme yapması, sürecin yalnızca silahla ve zor yoluyla sürdürülemeyeceğini hükümet kanadının da kabul ettiği gerçeğini gösteriyor. Buradaki tek mesele, masaya güçlü oturmak. Davutoğlu'nun hedefi, Kürt illerindeki silahlı direnişleri kontrol altına aldıktan sonra, yönünü kendilerinin tayin edebileceği bir müzakere sürecine gitmek. Ancak Erdoğan'ın sert çıkışı, çözüm süreci düşüncesinin sadece sözde kalmasına neden oldu. Erdoğan'ın sert çıkışına ve Davutoğlu'nun çözüm süreci konusunda

RTE'nin şu anda önemseydiği tek şey, geçmişteki çözüm sürecini falan unutturup sağ seçmeni konsolide etmek, HDP'yi şarampolden aşağı atmak, milliyetçi atmosferden yararlanıp herkesi terörist ilan ederek, otoriter eğilimleri topluma kanıksatmak. Bunu "başardığı" ölçüde çatışmaların geldiği nokta onu pek ilgilendirmeyecektir.

çark etmesine yazının ilerleyen bölümünde değineceğiz.

Kürt illerindeki çatışmaların ilelebet sürdürülemediği gerçeğini görmek için müneccim olmak gerekmiyor. Örneğin devlet, direnişlere karşı topyekûn tutum almaktan bile aciz. Yaz döneminden beri devam eden çatışmalarda büyük birlikler operasyon bölgelerine sırayla kaydırıldı. Sur'a, Cizre'ye, İdil'e, Silopi'ye, Nusaybin'e, hatta Bağlar'a giden büyük birlikler, sayıca kendilerinden çok az olan YPS ve YDG-H güçlerine karşı tanklar ve ağır silahlar kullandı. Örneğin Sur'daki kontrol sağlandıktan sonra aynı birlikler Nusaybin'e yöneldi. Bu da YPS ve YDG-H'ye zaman kazandırdı ve onlar da bu zamanı çatışmalara çok daha iyi hazırlanmak için kullandılar. Bu durum, devletin birden fazla çatışma sahasında operasyon yürütemeyeceği gerçeğini ortaya koyuyor. Elbette AKP bunun bir strateji olduğunu söylüyor. Ancak bu bir strateji olsa bile, bu kadar asimetrik güç ilişkisi varken çok daha kısa zamanda devletin çatışma bölgelerinde kontrolü sağlaması gerekmez miydi? Bir örnek verelim. Yüksekova'ya 20 bin asker ve polis gitti. Bunların çoğu AKP'nin özel eğitimli savaş birlikleriydi. Yani bu birlikler, Polis Özel Harekât, Jandarma Özel Harekât ve Bordo Bereliler'den oluşan, şehir savaşları konusunda özel eğitim almış profesyonel birliklerdi.

Peki karşıdaki güç ne kadardı? Yaklaşık 600 YPS ve YDG-H militanı hendeklerin, barikatların arkasında bu güce karşı koymaya çalıştı. Böylesine asimetrik bir güç ilişkisi olmasına rağmen AKP'nin özel savaş birlikleri çatışmalarda uzun süre sonuç alamadı. Şırnak ili içerisinde (ilçeler de dahil) resmî rakamlara

göre toplamda 150'ye yakın asker ve polisin hayatını kaybettiğini; 254 asker ve polisin ise yaralandığını söyleyebiliriz. Yaralılardan bazıları hayatını kaybetti. Geri kalanların birçoğu ise yaşamının devamını etkileyecek kadar ciddi yaralar aldı.

Buna karşılık resmî rakamlara göre 1000'den fazla YPS ve YDH-H militanının çatışmalarda hayatını kaybettiği duyuruldu. Ancak bu rakamın gerçekliğinin kuşkuğu olduğunu söylemek lazım. Zira Kürt hareketinin kayıpları devlet nezdinde, psikolojik savaşın sonucu olarak çoğu zaman abartılıyor. Örneğin gerçek rakam 200 iken 500 denebiliyor. Bu noktada devletin abartısını gerçek rakamı vererek ifşa etmek pek mümkün değil.

Sürdürülebilir Değil!

Operasyon sahasında çatışmalar ciddi asimetrik güç ilişkileriyle devam etmesine rağmen, AKP adına ortada ciddi bir "başarı" olmadığını söyleyebiliriz. Örneğin Nusaybin'de çok ciddi çatlak sesler çıktı. Operasyonların başlamasının ardından Nusaybin'de çatışma bölgesine el yapımı patlayıcılara belli düzeyde dayanıklı olduğu bilinen Kobra Taktik Tekerlekli Zırhlı Araç'la (TTZA) birlik gönderilmesi ve ağır zaiyat verilmesiyle tartışmalar başladı. Genelkurmay Başkanı Orgeneral Hulusi Akar bu tartışmaların önüne geçmek için bölgeye gitti. Çünkü savaş devam ederken yaşanabilecek "sorgulama" ve tartışmalar domino etkisi yaratabilir.

Tartışma ve sorgulamaların artık iyiden iyiye yayıldığı zaten biliniyor. Güvenlik Stratejileri Araştırma Merkezi Başkanı Ercan Taştekin, Cumhuriyet Gazetesi'ne verdiği röportajda, Özel Harekât polislerinin başka birimlere

geçmek için istifa dilekçesi verdiğini, istifa dilekçesi verenlerin sayısının 1000'i bulduğunu ve istifaların gerekçeleri arasında en öne çıkan nedenlerin "operasyonların sevk ve idaresinde yaşanan sorunlar, bürokratların siyasi iktidara yaranma duygusu", "siyasi iktidarın kendilerini kullandığı düşüncesi", "operasyonda dinlenme, beslenme yetersizliği" olduğunu söylemişti.

Sonuç olarak her gün asker ve polisler ölüyor; Kürt illeri yağmalanıyor, şehirler darmadağın ediliyor. Bunun sürdürülebilir olmadığını hükümet kanadı da görüyor. Davutoğlu bir an önce operasyonlardan sonuç alıp masaya oturmak konusunda istekli; ancak RTE'nin geleceğe dair hesapları ve Kürt hareketiyle hesaplaşma inadı, her gün evlere ateşler düşmesine sebep oluyor. RTE'nin bu konudaki inadı, işi Davutoğlu'nu azarlamaya kadar götürdü. Davutoğlu'nun çözüm süreci açıklamasından sonra Erdoğan çıkıp "Çözüm süreci artık yok! Bu yol denendi" diye açıklama yaptı. Davutoğlu bu açıklamadan sonra 180 derece dönüş yapıp Erdoğan'ın ağzıyla "çözüm süreci yok" demek zorunda kaldı. AKP'de herkes çatışmaların nasıl biteceğini çok iyi biliyor fakat hiç kimse müzakerelere işaret etmeye cesaret edemiyor. "Vatan sağ olsun" edebiyatıyla asker ve polis cenazeleri evlere gönderiliyor. Burjuva basın, tepkileri görmezden gelip "bir oğlum gitti, gerekirse diğerlerini de şehit veririz" diyen anne babaların sözlerini acıklı müzikler eşliğinde servis ediyor. Diyanet İşleri, el kadar çocuklar için "şehitliği" öven karikatürler bastırıyor. Uzun lâfın kısası AKP şimdilik tüm araçlarla bu kirli savaşı sürdürmeye çalışıyor. Önümüzdeki süreçte, en azından kısa vadede bölgeye baharın da iyiden iyiye gelmesiyle çatışmalar şiddetlenerek sürecektir.

Nusaybin’de direnişin şiddetlenmesi karşısında yine RTE’nin inisiyatifıyla binaların bombalanarak yıkılması önerildi. Yani aslında tanklar zaten kullanıldığı için havadan da bombalamanın başlayabileceği dillendiriliyor. Daha düne kadar Esad’a demediklerini bırakmayanlar şimdi kadim şehirleri tıpkı Esad gibi bombardımanla dümdüz etmeyi planlıyorlar. Erdoğan, buna hem ulusal hem de uluslararası kamuoyunun fazla ses çıkaramayacağını hesap ediyor. Yani Kürt hareketinin işi çok zor, ama Nusaybin ve diğer şehirleri almak da devlet açısından büyük bedeller gerektiriyor.

gibi görünüyor. Fakat tekrar söylemekte fayda var: Bu çatışma süreci uzun vadede sürdürülebilir değil.

Rojava Deneyimini “Kopyala Yapıştır” Uygulamak Mümkün mü?

Kürt hareketi Rojava’daki deneyimlerini Cizre’ye, Nusaybin’e, İdil’e, Sur’a, Bağlar’a aktararak şehir savaşı vermeye çalışıyor. Ancak Rojava’daki özgürlük savaşının oldukça özgün bir yapısı olduğunu söylemek lazım. YPG orada düzenli askerî birliklere karşı savaştı. IŞİD gibi Nusra gibi askerî mevzilere canlı bombalarla saldıran unsurlara karşı savaş verdi, veriyor. Aynı zamanda YPG, Rojava’da çok ciddi bir hava desteği de alıyor. Bu desteğin, işleri ciddi anlamda kolaylaştırdığını vurgulamak gerekir.

Ancak AKP’nin özel savaş birlikleriyle çatışmaları sürdürdüğü Kürt illerinde durum tam tersi. Hava desteği yok; aksine deyim yerindeyse “hava kösteği” var. F-16’lar Cizre’nin, Sur’un, Nusaybin’in ve çatışmaların devam ettiği diğer bölgelerin etrafındaki arazileri sürekli bombalayarak bu bölgelere gelebilecek desteğin önünü kesiyor. Ayrıca Rojava’dan farklı olarak yukarıda ifade ettiğimiz gibi, çatışmaların sürdüğü Kürt illerinde asimetrik güç ilişkileri söz konusu. Öyle ki, bazı bölgelerde AKP’nin 20 bin özel savaş birliğine karşı Kürt hareketi 600 kişiyle karşı koymaya çalışıyor. Bu şartlar, Kürt hareketi açısından savaşın askerî açıdan uzun vadeli sürdürülmesini zorlaştırıyor.

Ayrıca, Nusaybin’de direnişin şiddetlenmesi karşısında yine RTE’nin inisiyatifıyla binaların bombalanarak yıkılması önerildi. Yani aslında tanklar zaten kullanıldığı için havadan da bombalamanın başlayabileceği dillendiriliyor. Daha düne kadar Esad’a demediklerini bırakmayanlar şimdi kadim

şehirleri tıpkı Esad gibi bombardımanla dümdüz etmeyi planlıyorlar. Buna hem ulusal hem de uluslararası kamuoyunun fazla ses çıkaramayacağını hesap ediyor RTE. Yani Kürt hareketinin işi çok zor, ama Nusaybin ve diğer şehirleri almak büyük bedel istiyor.

Kayıpların Artması PKK Açısından Ciddi Sonuçlar Doğurabilir

AKP’nin Kürt hareketinin kayıplarını abarttığını söyledik ama gerçek kayıpların da hiç az olmadığını vurgulamak gerekir. Şimdilik bu kayıplar, asimetrik güç ilişkisinden dolayı sorgulanmıyor. Ağır silahlarla donanmış olan 20 bin kişilik özel savaş birliklerine karşı bugüne kadar verilen kayıplar askerî açıdan doğal karşılanıyor; fakat PKK açısından kontrol sahasının giderek daralması ve kayıpların artmasına bağlı olarak “şehir savaşı stratejisinin” sorgulanması PKK’nin üst düzey kadrosu açısından en kötü senaryo olur.

Bilindiği gibi, yüksek sesle olmasa da HDP’nin içerisinde Altan Tan gibi ağırlığı olan isimlerden bazıları “hendek savaşının” sonuç getirmeyeceğini net bir şekilde ifade etmişti. Kürt hareketinde, PKK içerisinde ya da dışından buna benzer eleştirilerin artması, PKK’nin askerî ve siyasî karar alıcıları açısından zor bir dönemin başlamasına neden olabilir.

Sivil Hedef Alan Eylemleri Kıyasıya Eleştirmek Gerekir!

Öte yandan Kürt illerinde verilen sivil kayıpların misillemesi olarak yapıldığı söylenen ve TAK denilen PKK’nin şehirlerdeki eylemlerini üstlenen yapının gerçekleştirdiği eylemlerin de ciddi anlamda tepki çektiğini söylemek lazım. Kızılay’ın göbeğinde evine gitmek için bekleyen emekçileri öldürmenin hiçbir açıklaması

olamaz. Bu şiddet sarmalının bir sonu yok. Kürt hareketinin AKP’ye karşı direnişi meşrudur ve desteklenmelidir; fakat sivil, emekçileri hedef alan bu tarz eylemleri de kıyasıya eleştirmekten geri durmamak lazım.

Rojava

Kürt illerinde yaşanan çatışma sürecini ve geleceğe dair öngörülerini sıralarken Rojava konusuna değinmemek meseleyi bir yönüyle eksik bırakmak anlamına gelir. Çünkü Kürt hareketinin bugün aldığı siyasî ve askerî tutum Rojava’daki gelişmelerden bağımsız değil. Hatta birçok hamleyi belirleyen unsurların başında Rojava’daki gelişmeler geliyor.

Peki Rojava’da bugün neler oluyor? Bunların yansıması neler? Öncelikle Rojava’daki mevcut durumdan çok kısa bahsedelim. AKP’nin kırmızı çizgileri Rojava’da her geçen gün aşıyor. YPG Fırat’ın batısından selam yolluyor! Mimbic operasyonu kapıda. ABD her gün Mimbic’i bombalıyor. AKP’nin “en kırmızı çizgisi” Cerablus’a, Mimbic operasyonu üzerinden gerçekleşecek hamle de çok yakın. Kısacası AKP’nin kırmızı çizgileri yine rengini değiştirecek gibi görünüyor.

Öte taraftan Rakka operasyonu da artık ciddi ciddi konuşulmaya başladı. Marksist Bakış’ın Şubat sayısındaki yazımızda Rakka operasyonu konusunda ABD’nin YPG’yi teşvik edebileceğini söylemiştik. 4 Nisan Pazartesi günü ABD koalisyon güçleri sözcüsü Steve Warren, Rakka’yı Suriye rejim kuvvetlerinin ele geçirmesinden önce YPG’nin de içinde bulunduğu Suriye Demokratik Güçleri’nin (SDF) ele geçirmesini tercih edeceklerini söyledi. Yani ABD, PYD’yi ehven-i şer olarak görüyor.

Peki Rakka operasyonuna PYD ne der? Her şeyden önce Rakka farklı bir saha. Yoğun bir Arap nüfus var. IŞİD’in başkent olarak

gördüğü ve ölümüne savunacağı bir alan. Bu durumda PYD'nin ABD'den yeterli güvenceyi almadan böyle bir maceraya girişmeyeceğini fakat eninde sonunda Rakka operasyonunun YPG eliyle başlayabileceğini söyleyebiliriz. Zira Rakka yakınlarındaki Ayn El İsa kasabası YPG'nin elinde. Ayn İsa'dan güneydeki Rakka'ya ortalama bir hızla giden araçla 1 saatte ulaşmak mümkün. İki bölgenin arası 80 kilometre. YPG Rakka'ya bu kadar yakın!

Kıscası Rojava'da her şey Kürt hareketinin lehine ilerliyor. Bunun Türkiye'ye yansıması ise AKP açısından ciddi açmazlara sebep oluyor. AKP hemen güneyinde adım adım oluşturulan kantonların birliğini izlemekle yetiniyor. Örneğin Rojava'da ilan edilen gürültülü özerklik, AKP nezdinde birkaç cılız sitemle karşılanmak zorunda kaldı. Rus uçağını düşürmenin en büyük bedelinin AKP açısından Suriye'den uzaklaşmak olacağını söylemiştik. AKP şimdi bu bedeli ödüyor.

Kürt hareketi içinse, Rojava'daki siyasi ve askerî başarılar ciddi bir motivasyon kaynağı oluyor. Rojava'daki başarı öykülerinden güç alan Kürt hareketi bu motivasyonla Kürt illerindeki savaşı sürdürüyor. Aynı zamanda

Rojava'dan gelen zırh delici roketlerin, kanas silahların ve bombaların da savaşı etkilediğini söylemekte fayda var.

Kürt Sorunu Konusunda Devrimci Marksistler Nasıl Tutum Almalı?

Eleştirel destek noktasından taviz vermemek gerekiyor. Erdoğan'ın kişisel hırsları ve 7 Haziran sürecinden sonraki rövanşist anlayışı Kürt illerini cehenneme çevirdi. Bu noktada Kürt hareketine sahip çıkmak ve AKP'nin geriletilmesini sağlayan her türlü adıma destek olmak gerekiyor. Kürt illerindeki katliamlara karşı ses çıkartmak devrimci Marksistlerin temel görevidir. AKP başkanlık sistemini her gün tartışıyor; fakat Kürt hareketi "özerklik" dediğinde terörist ilan ediliyor. Kürt hareketinin özerklik talepleri meşrudur ve savunulmalıdır.

Destegün eleştirel ayağını da gözden kaçırmamak lazım. Yukarıda belirtmiştik ama tekrar söyleyelim: Sivillerin hedef alındığı hiçbir eylem meşru değildir. Ayrıca, TAK'ın bağımsız bir yapı olduğu masalları da hiç inandırıcı değil.

KCK, "Artık siviller konusunda daha hassas

davranacağız" diye açıklama yapmıştı. O zaman insanın aklına "bu ne perhiz; bu ne lahana turşusu" deyimi geliyor. Hani TAK bağımsız bir yapıydı? Sivillere yönelik saldırılar şiddet sarmalını artırarak AKP'nin baskı sürecine kapı aralamaktan başka hiçbir işe yaramaz. Baskı dalgası demişken; bu konuda hâlâ güncelliğini koruyan ve Troçki'nin adete bugünü yaşayarak kaleme aldığı "Marksistler Bireysel Terörizme Neden Karşıdırlar?" makalesini tavsiye ederiz.

Sonuç olarak; Kürt sorunu yıllardır devam eden bir sorun. Ve kapitalizm var oldukça daha on yıllarca bu sorunu konuşuruz. Sistem içerisinde müzakere süreçlerinde kısa süreli rahatlamalar olabilir. Ancak sorunun özüne yani sisteme dokunmadıkça katliam sarmalı daha çok uzun süre devam eder. Kürt sorununa, kapitalizmin ürettiği bir sorun olarak bakmak gerekir. Ulusların kendi kaderini tayin hakkını mevcut sistem içerisinde uygulamak ve çözüm getirmesini sağlamak mümkün değil. Tüm ezilenlerin nihai kurtuluşu için kapitalist barbarlığa karşı inatla, sabırla ve özveriyle savaşmak geliyor. Zalimlere karşı kızıl bayrağı yükseltmekten başka seçeneğimiz yok.

ROUSEFF'İN MIADI DOLDU MU?

Tilbe Akan

Brezilya son günlerde yolsuzluk iddialarıyla sarsılıyor. Sol iktidar olma iddiasında olan İşçi Partisi lideri eski gerilla ve Cumhurbaşkanı olan Dilma Rouseff iktidarının ikinci döneminde büyük bir krizle karşı karşıya. Peki, bu durumda işçi sınıfı ve sosyalist sol nasıl bir pozisyon almalı, bu krizi nasıl yorumlamalı?

NE OLMUŞTU?

İktidara geldiğinden beri emekçi halkı hayal kırıklığına uğratan Rouseff, 2014 olimpiyatlarında izlediği politikayla diğer burjuva partilerini aratmazken ve beklenilenin aksine emekçiler için hiçbir şey yapmayıp zenginler ve yoksullar arasındaki makasın açılmasını sağlamaya devam etmişken şimdi iktidarı yolsuzluk haberleriyle sarsılıyor. Rouseff'e yöneltilen suçlamalar: hükümet kaynaklarından zimmetine para geçirmek, konumunu bir önceki Cumhurbaşkanı Lula'nın ceza davasında Lula lehine çevirmek için kötüye kullanmak -ki Lula'nın gözaltına alınmasının ardından çıkan tapeler bu iddianın doğruluğunu kanıtlar nitelikte- başkanlık kampanyasında Petrobras'dan aktarılan parayı kullanarak yolsuzluk yapmak. Bu fırsattan yararlanmaya çalışan merkez sağcı partiler ise bunu kullanarak Rouseff'in istifasını ya da soruşturma açılmasını talep ediyorlar.

Bu kriz Brezilya'da kutuplaşma yaratan birçok protestoya sebep oldu. PSDB (merkez sağ parti) önderliğinde 3 milyona yakın insan, hükümet karşıtı eylemlerle sokağa çıkarken bu protestolara karşılık 270 bin kişi de sol iktidara destek olmak için sokaklara indi. Eğer Rouseff iktidardan düşerse yerine istikrarı sağlayacağı düşünülen, burjuvalar ve orta sınıf tarafından desteklenen PSDB'nin gelmesi neredeyse kesin gibi.

Bu güçlü iddialar ve sağın baskısı altında bile Rouseff çözümü yine popülist söylemlerde bularak tapelerin özel hayatın ihlali olduğu ve cinsiyetçi bir politik şiddet olduğunu söyleyerek kendini aklamaya çalışıyor.

Öte yandan işçi sınıfına yönelik baskı ve sömürü politikalarını arttırmaya devam ediyor. Terör karşıtı yasa ile işçi hareketinin önünü kesmeye çalışıyor.

MUKTEDİRLER AÇISINDAN NE DEĞİŞTİ?

Brezilya burjuvazisi için popülist söylemlerle kitleleri kontrol edebilen ve toplumsal huzuru sağlayabilen bir İşçi Partisi oldukça kullanışlıydı. Ancak iktidarı boyunca kitleleri hayal kırıklığına uğratan ve öfkeliendiren Rouseff iktidarı, siyasi zayıflığından dolayı sınıfsal uçurumun arttığı bir ülkede işçi sınıfını kontrol edemez hale

geldiğinden dolayı artık gözden çıkartıldı. Yapılan bu protestolar Lula ve Rouseff'e karşı bir baskı yaratmak amaçlı değil; keza onlar zaten çoktan yıpranmış durumdalar. Asıl amaç işçi sınıfının elindeki üç beş kazanımın da geri alınması, işçi hareketinin marjinalize edilmesi ve yok edilmesidir.

İŞÇİ SINIFI VE SOSYALİST SOL NASIL BİR POZİSYON ALMALI?

Sosyalist solun son birkaç yıldaki durumunu kısaca özetleyecek olursak, 2013'te gençlik hareketi yeniden canlanmıştı. Protestolar, yürüyüşler ve işgallerle yeni gençlik kuşağı alanlara çıkmaya başlamıştı. 2015 yılı sonundaysa Sao Paulo'da 200'den fazla okul işgal edildi. Ancak sosyalist solun bölünmüş ve etkisiz olması nedeniyle gençliğe güçlü bir alternatif sunulamadı. PSOL (Brezilya Sosyalizm ve Özgürlük Partisi), solun çatı örgütü olarak seçimlere girse de hala oldukça küçük bir oluşum. Seçimlerde de büyük paralar dönüyor ve sağ adaylar toplumsal kutuplaşmayı büyük ölçüde kendi avantajlarına kullanıyorlar.

Gelinen noktada ülkenin İşçi Partisi yanlıları ve PSDB yanlıları olarak ikiye bölünmesi söz konusu, ancak işçi sınıfı ve sosyalist solun üçüncü alternatifi ortaya çıkartması ve kutuplaşmayı sınıf savaşı perspektifine çekmesi gerekiyor. İşçi sınıfının bağımsız hareketiyle sömürü ve baskıya karşı mücadeleyi yükseltme görevi yakıcı bir sorun olarak ortaya çıkmıştır.

Sadece antikapitalist mücadele Brezilya işçi sınıfını bu barbarlıktan kurtarabilir. Bu çürümüş sisteme karşı işçi sınıfının haklı taleplerini haykırmak gerekir. Bunun içinse, PT (İşçi Partisi) ve PSDB arasındaki kutuplaşmaya karşı işçi sınıfının bağımsız hareketini üçüncü bir güç olarak yaratmak gerekir. Asıl savaş burjuvazi ve onun uşaklarıyla işçi sınıfı arasındadır. Bu sebeple PSDB'nin görevden uzaklaştırma talebine karşı çıkmak ve bağımsız bir noktadan Rouseff ve İşçi Partisi'nin politikalarına karşı sınıf perspektifli bir mücadele izlemek; özelleştirmelere, anti terör yasasına karşı durmak ve sınıfın taleplerini yükseltmek büyük önem arz etmektedir. PSOL ve daha radikal sol partilerin, sendikaların ve örgütlerin birleşerek sol alternatifi inşa etmeleri ve birleşik cepheyi kurmaları elzemdir.

SEP-G KURULUŞ BELGELERİ TÜRKİYE ANALİZİ: YAPABİLİRİZ!

Olağanüstü Süreç Kendi Evrimi İçerisinde Devam Ediyor!

- Türkiye olağanüstü bir sürecin içerisinde bir müddettir yol almaktadır. Komşu ve çevre ülkelerin bir çoğunda savaş ve iç savaş yaşanırken Türkiye de kendi dinamikleri etrafında çok sancılı bir süreçten geçiyor. Kimlik kutuplaşmaları etrafında toplumsal doku iyice gerilmiş durumda, Kürt illerinde iç savaş yaşanıyor, ülkeye tek adam otoriter rejimi dayatılıyor, metropol merkezlerinde bombalarla insanlar katlediliyor, zoraki muhafazakarlaştırma insanları bunaltıyor... Büyük çelişiklere sahip olan bu toplumsal dokuda muazzam çatışma kaynakları bulunmaktadır ve örgütlü taraflar (AKP, Kürt Hareketi, TUSİAD, TSK, Gülen Cemaati, ABD ve diğer emperyalist güçler) işçi sınıfının yaygın örgütsüzlüğü ve sosyalistlerin zayıflığı ortamında ipleri ellerine almak ve yapıyı kendi istedikleri ölçüde değiştirmek için çatışmaya devam ediyorlar. Geline nokta bu güçler içerisinde Gülen Hareketi ve TSK'nın büyük ölçüde güçten düştüğü, TUSİAD'ın ise tarihsel kaypaklığı ile AKP'den hoşnut olmasa da işlerini yüzdürmeye baktığı ve bağımsız bir rol üstlenme kapasitesinde olmadığı görülmektedir.

Konyalaşmaktan Pakistanlaşmaya

- Türkiye tek adam rejimine doğru evrilmektedir. Devlet aygıtını şahsı ve yakın çevresi etrafında cisimleştirmeye çalışan RTE'nin açık hedefi Türkiye'nin Putin'i olmaktır. Devletin valisi, polisi, savcısı, yargıcı, askeri ya tamamen ya da büyük ölçüde RTE'nin emrine amade durumdadır. Kamuoyunu yönlendirmede büyük tesiri olan burjuva medyanın durumu da farklı değildir. Diğer taraftan uzun yıllardır süren AKP iktidarı süresince keyfi yönetim almış yürümüş; AKP iktidarı pislik, zorbalık ve hırsızlık üretim merkezi olmuştur. Yolsuzluk, tecavüz, ayrımcılık sıradanlaşmıştır. Bütün bunlar sıradanlaşırken başta AKP kemik seçmeni olmak üzere toplumsal çürüme de olağanüstü yaygınlaşmış, toplumsal değerler olabildiğince aşınmıştır.

- AKP iktidarı, 2002'den beri, muhafazakarlık ve İslamcılığın hüküm sürdüğü, aynı zamanda işçi ve emekçilerin örgütlülüğünün olmadığı, toplumsal muhalefetin sesinin kısıldığı bir sömürü cenneti yaratarak bütün ülkeyi Konyalaştırmaya çalışıyor. Ama AKP ve RTE, Türkiye'yi Konyalaştırmaya çalışırken ülke **Pakistanlaşmaya** doğru savrulmaktadır. İslamcılığın etkisi arttıkça bunun Selefî ve diğer fanatik yorumları da güç kazanıyor. Bu tür fanatik unsurlar, AKP'nin Suriye politikası ile militarize bir konumlar ve toplum için ciddi bir güvenlik tehdidi oluşturuyorlar. Yurtsever Kürtler, Aleviler, Şiiler, içki içilen mekanlar, turistik bölgeler, plajlar, eğlence merkezleri, AVM'ler bu tehdit kapsamına girmektedir. Muhafazakar algıya ters düşen mekanlar ve eğilimler hedef tahtasına konmuştur. İnsanlar adeta evlerinde oturmaya zorlanmaktadır. Bu tehlikenin bir ürünü olarak halkın bir bölümü bu ülkede istediği gibi yaşayamama tehditini derinden derine hissetmektedir. Bu tehdit algısı da boşuna değildir. AKP'nin Suriye politikası yüzünden Türkiye öyle bir noktaya geldi ki IŞİD rahatça büyük katliamlar düzenleyecek kapasitedir. Suriye ve Kürt politikaları çerçevesinde sırtını sıvazladığı IŞİD'in bu derecede güçlenmesinde AKP iktidarının payı büyüktür. Neticede IŞİD'in düzenlediği katliamlarda yüzlerce canımızı kaybettik. IŞİD'in açık katliamları dışında El Nusra, Ahrar-u Şam gibi fanatik cihatçı silahlı örgütler Türkiye'de çok sayıda destekçiye ve hücreye sahiptir. Ortadoğu'nun en karanlık, en rezil noktası olan Suudi hanedanının sponsoru olduğu **Selefilik**, Türkiye'de zemin bulmakta ve gelecek için ciddi bir tehlike olarak yükselmektedir.
- Pakistanlaşmanın diğer tarafında ise Kürt şehirlerinde devam eden iç savaş ve Batı'da patlayan bombalar var. AKP ve RTE, saldırgan milliyetçilik konusunda hiç de geri olmadıklarını kanıtlayarak Kürt sorununu çözmek bir yana bazı açılardan 1990ları geride bırakan bir devlet terörünü uygulamaya sokmuştur. Neticede **AKP'nin Türk-İslamcı savaş politikaları neticesinde etnik ve dinsel nefret körüklenmekte toplumsal doku parçalanmaktadır.**

AKP iktidarı, 2002'den beri, muhafazakarlık ve İslamcılığın hüküm sürdüğü, aynı zamanda işçi ve emekçilerin örgütlülüğünün olmadığı, toplumsal muhalefetin sesinin kısıldığı bir sömürü cenneti yaratarak bütün ülkeyi Konyalaştırmaya çalışıyor. AKP ve RTE, Türkiye'yi Konyalaştırmaya çalışırken ülke Pakistanlaşmaya doğru savrulmaktadır. İslamcılığın etkisi arttıkça bunun Selefi ve diğer fanatik yorumları da güç kazanıyor. Bu tür fanatik unsurlar, AKP'nin Suriye politikası ile militarize bir konumda ve toplum için ciddi bir güvenlik tehdidi oluşturuyorlar.

İşçi Sınıfı ve Toplumsal Muhalefetin Durumu

- Türkiye işçi sınıfının yakın geçmişi maalesef yenilgilerle dolu. 12 Eylül yenilgisi, neoliberalizme karşı yenilgi, ekonomik krizler karşısındaki yenilgiler... Neticede işçi sınıfının çok büyük bir kısmı örgütsüz durumda; güvencesiz, taşeron ve kırılsız çalışma alabildiğince yaygın, ücretler düşük, çalışma saatleri uzun, sendikal kanunlar olabildiğince gerici, sendikalar çok büyük ölçüde işlevsizleşmiş durumda...
- Hal böyle olunca işçi haklarını daha da geriletmek AKP açısından pek zor olmadı. Ayrıca Türkiye tarihinin dönüm noktalarından birisi olan **Gezi İsyanı**'na işçi sınıfı örgütlü bir faktör olarak katılamadı. İşçi sınıfının örgütlü müdahalesi olmadığı için isyan belirli politik kalıpların dışına çıkamadığı gibi üretimden gelen güç devreye girmediği için de sokak protestoları devlet terörüyle püskürtülebildi.
- Geriye bakıldığında sınıf mücadelesi açısından çok çarpıcı olan iki direniş gözümüze çarpıyor. TEKELE direnişi ve Metal Fırtına. Başkent merkezindeki **TEKELE** direnişi, AKP karşıtı siyasal bir karaktere büründüğü için tüm ülkeden yaygın bir destek kazanmayı başarmıştı. KİT'lerden farklı olarak özel sektörde cereyan ettiği için bir anlamda sınıf mücadelesinin geleceğini temsil eden **Metal Fırtına** ise ülke sanayisinin merkezini tesiri altına aldı ve işçi sınıfının ne kadar büyük bir potansiyeli olduğunu dost da düşmana da gösterdi.
- Metal Fırtına'da da gözükten sorun, işçi sınıfı siyasetinin sahibinin olmamasıdır. Bu kadar büyük çaplı bir hareketi bütün emekçilerin ana gündem maddesi yapacak siyasal bir temsil maalesef ki

yoktur. Bu çaptaki büyük hareketlerin gelip geçici olmamasını ancak siyasal temsiliyet sağlayabilir. **SEP**'in içinde bulunduğumuz dönemdeki esas misyonu bahsettiğimiz temsil sorununu çözmek ve emek mücadelesinin ülkedeki belirleyiciliğini arttırmaktır.

- Sosyalistlerin emek siyaseti etrafında örebilecekleri geniş muhalefet zeminleri bulunmaktadır. Akıl almaz boyutlarda olan iş cinayetleri, yolsuzluklar, hayat pahalılığı, diplomalı işsizlik, atanamayan öğretmenler, düşük ücretler, zenginle yoksul arasındaki büyüyen uçurumlar... Bütün bunlar etkili şekilde işlendiğinde emekçilerin genelinde yankı uyandıracak ana gündemlerdir. **SEP**, bu konularda etkili çalışmalar yapmak ve öncü işçi-emekçileri devrim davasına kazanmak zorundadır.

Toplumsal Muhalefet Sosyalist İnşa İçin Fazlasıyla Verimlidir!

- İçinden geçmekte olduğumuz dönemin en belirleyici özelliklerinden birisi, ülkede toplumsal muhalefeti şiddetlendirecek AKP karşıtı yoğun bir enerji birikiminin varlığıdır. Bu enerji, Gezi İsyanı ile patlasa da buhar olup havaya karışmamıştır. Gezi'deki insanlar belki karamsar ve öfkeli ve kendilerini çaresiz hissediyorlar, ama halen aynı yoğunlukla AKP'ye karşılar. Mesele onlara nesnel gelişmelerin öfkeli kurbanları olmak yerine tarihin özneleri olmak fırsatını yaratacak olan sosyalist alternatifin kendisini gösterebilmesidir. Bu geniş kesimin içerisindeki en dinamik ve akıllı unsurlar, işin ucundan tutabilecekleri, farkını hissettiren sosyalist bir gücün gelişimini gördüklerinde örgütlü mücadeleye katılmakta tereddüt etmeyecektir. **SEP** önümüzdeki zorlu dönemde bu göreve

taliptir.

- Her zorlu dönem, sıkışma ve kriz anı kendi içerisinde potansiyel olarak devrimci çözümü sıçramaları ve fırsatları içerisinde barındırır. AKP karşıtı enerji; kadınlar ve Alevi emekçilerin artan kaygıları, Kürt gençliğinin sosyalizme de yatkın olan enerjisi, bu toprakların devrimci yetiştiren bereketli geleneği, yoğun sömürden muzdarip olan emekçi gençliğin beklemedeki dinamiği ve büyük çoğunluğu geleceksizliğe mahkum edilmiş öğrenci gençliğin enerjisiyle birleştirilebilir. Bu enerji sosyalist inşa açısından önemli bir fırsat olarak görülmelidir.
- Gezi'de kendisini ortaya koyan toplumsal mücadele dinamiği, farklı farklı kesim ve yaklaşımlardan milyonlarca işçi, emekçi, öğrenci ve orta sınıf mensubunu kapsamaktadır. Sosyalist inşa açısından bütün bu kesimler, politik olarak sosyalizme ve örgütlü mücadeleye kazanılmayı beklemektedir.
- AKP iktidarının yarattığı basınçtan kaynaklı olarak toplumsal dokunun yoğun şekilde politize olması, sosyalist inşa açısından önemli bir fırsat olabilir. Ama bunun için sosyalistlerin kendi farklılığını pratikte ortaya koyması ve bir takım başarı öyküleri yazması gerekir. **SEP**, sosyalist sola yeni bir soluk getirerek ortak kampanyalar ve birlikteliklerle bu görevde öncülük yapmaya taliptir.
- Gezi'nin kaybetmesinin esas nedeni kitle hareketine politik olarak rehberlik edecek sol bir hareketin yokluğudur. Referans olacak bir aktör olmadığı için kitleler kendiliğinden getirdiği perspektifsizlik, koordinasyonsuzluk ve dağınıklığın etkisinde devlet terörü karşısında geri çekilmiştir.

Yapılması gereken Türkiye’deki politik ayrışmanın yörüngesini değiştirmektir. Emek -sermaye çelişkisinin ön plana çıkması, AKP’ye destek veren kent yoksullarının taraf değiştirmesine yol açacaktır. Bu yüzden enternasyonalist sınıf perspektifli bir sosyalist inşa, aynı zamanda AKP’den kurtuluşun tek ilerici reçetesidir.

- Bugün de Gezi’de kendisini gösteren toplumsal mücadele dinamiği canlıdır. Kürt illerinde yürümekte olan iç savaşın ağırlığı yüzünden bu dinamik şimdilerde biraz suskundur ve politik olarak bir miktar geri gitmiş de olabilir. Ama ilk fırsatta kendisini yeniden göstereceği aşıkardır. Panik, öfke ve karamsarlık içerisindeki bu geniş kesime aktif siyasetin kapıları açıldığında birçokları bu kapıdan içeri girmekte tereddüt etmeyecektir. Ama bu kanallar açılmadığı müddetçe kitleler çaresiz kalmaya devam edecektir.

Kimlik ve Yaşam Biçimi Kutuplaşmalarının Aşılması Zorunludur

- Sosyalist alternatifi inşa edilmesi mücadelesinde Türkiye’deki geleneksel toplumsal muhalefet kaynaklarının yanı sıra AKP karşıtı dinamikten de mümkün mertebede beslenmelidir. Ama buradaki **kritik husus, AKP karşısında yaşam biçimi ve kimlikler kamplaşması tuzağına düşmemek ve enerjiyi emek cephesini örecektir şekilde sınıf mücadelesi kanallarına yönlendirebilmektir.**
- AKP karşıtı enerjinin zayıf noktası sahip olduğu politik perspektiftir. Yaşam biçimi ve kimlikler kutuplaşması toplumsal muhalefet için tam bir çıkmaz sokaktır. Türk-Kürt, Alevi-Sünni, laik-dindar şeklinde ülkeyi kuşatan kamplaşmalar, AKP’nin ihya olduğu ortamı yaratmaktadır. AKP’nin onca badireyi atlatarak üst üste seçim kazanmasının arkasında yatan gerçek budur. RTE, kendi destek tabanını kemikleştirmek için sürekli olarak bu kutuplaşmayı derinleştirmiş, söyleyecek başka sözü

olmayan sözde muhalefet partileri de bu kimlikler kutuplaşmasına dahil olmuştur.

- **Yapılması gereken Türkiye’deki politik ayrışmanın yörüngesini değiştirmektir.** Emek -sermaye çelişkisinin ön plana çıkması, AKP’ye destek veren kent yoksullarının taraf değiştirmesine yol açacaktır. Bu yüzden enternasyonalist sınıf perspektifli bir sosyalist inşa, aynı zamanda AKP’den kurtuluşun tek ilerici reçetesidir.

- **Abdullah Gül, Bülent Arınç** gibilerinden medet uman, yeni bir sağ partinin yükselmesini tek çıkış yolu olarak gören anlayışlar mahkum edilmelidir. Emperyalist odaklarla ve büyük sermaye ile uzlaşmaz olmayan çelişkilere sahip RTE’nin alternatifi yine AKP içerisinden çıkarılmak istenmektedir. Böylelikle Türkiye’deki burjuva düzenin emperyalist kapitalist dengeler düzleminde “normalleşmesi” istenmektedir.

- Emperyalist güç merkezlerinin AKP içerisinden bekledikleri çatlaktan başka kimileri de darbe seçeneğini tartışmaktadır. **Darbe beklentisi** oluşturup bir kez daha orduyu AKP’den kurtulmanın anahtarı, bir çeşit umut haline getirenler, büyük bir gericilik örneğini oluşturmaktadır. Hadi diyelim böyle bir darbe mümkün oldu. Neticede AKP’nin isteyip de yapamadığını darbe yönetimi gerçekleştirecek ve devrimci-sosyalist odaklarla Kürtler okkanın altına gidecektir.

Laiklik Meselesi

- AKP’nin devlet mekanizmasında ve toplumsal hayatta dinin etkisini arttırmak için büyük bir çaba içerisinde

olduğu kimse için sır değil. Bir tür tek tipleştirme ve toplum mühendisliğinin neticesinde kadınlar, eşcinseller, Aleviler, laikliği benimseyenler ile muhafazakar olmayan yaşam biçimlerine sahip olanlar üzerindeki baskı artıyor. Bu noktada laikliğin Kemalizmden farklılaşan, sınıf perspektifli bir mücadele içerisinde savunulması gerekiyor. Yani **laikliği cumhuriyete ve TC devlet geleneğine atıfta bulunarak değil, zoraki dinselleştirmeye ve dayatmalara karşı özgürlüklerin savunulması kapsamında ele almalıyız. Bu mücadelenin ana gündemleri** kadın hakları, eğitimin zoraki dinselleştirilmesi ve Aleviler üzerindeki baskılar ile Selefî fanatizmin yükselişi olacaktır. AKP iktidarında din ve mezhep ayrımcılığı uç noktalara ulaşmıştır, bizler her türlü ayrımcılığa ve dışlamaya karşı mücadele edeceğiz. AKP iktidarında kadınlar eve hapsedilmek, toplumsal hayattan dışlanmak ve sesli gülmeleri de dahil olmak üzere özgürlükleri elinden alınmak isteniyor; bizler kadınların hakları ve özgürlüğü için mücadele edeceğiz. AKP çocukların 4 günü okulda bir günü camide geçirmesi gibi projeleri dayatırken bizler eğitimin dinselleştirilmesine karşı çıkacağız ve bunu yaparken Kürt çocuklarının ana dilde eğitim hakkını da savunacağız. Toplumsal hayat ve devlet aygıtında dayatılan dinselleştirmeye karşı dinin özel hayatın ve tercihlerin konusu olduğunun ortaya koyacağız. Diğer taraftan, eğer, esas mesele AKP’si, diğer parti, fraksiyon, örgütler ve tarikatlarıyla siyasal İslamın yenilgiye uğratılması ise bu mücadelede belirleyici olan kent yoksulları ve diğer emekçilerin örgütlenmesi ve sınıf

mücadelesindeki yerini almasıdır. Bu durumda siyasal İslamın destek tabanı çökecektir. Bu yüzden sınıf mücadelesi ve sosyalist alternatif yükseldikçe siyasal İslam, hele hele AKP'nin kokuşmuş iktidar deneyiminden sonra, hızla geri çekilecektir. Çünkü siyasal İslamcılar, savunmasız durumdaki yoksul halkın durumundan istifade etmekte ve onların üstüne basarak hem zenginleşmekte hem de siyaseten öne geçmektedir. Yeşil sermayenin ağa babalarının nasıl zenginleştiklerini ama bir yandan da işletmelerinde sendikası, sigortası, yoğun biçimde sömürdükleri işçilere neleri reva gördükleri bir kez mücadele sahasında ortaya konduğunda hem burjuva düzen hem de İslamcılar darmadağın olacaktır. Siyasal İslam karşısında laiklik ve özgürlükleri savunmanın en etkili ve tutarlı yolu budur.

Mevcut Partiler Emekçilere Çare Olamaz!

- AKP'ye karşı emperyalist güç merkezleriyle, patron kulübü TUSİAD ile kol kola çare aradığını zanneden CHP'nin sınırları ortadadır. En ufak bir parlaklık göstermeyen, sürekli düzeni tahkim eden çizgisiyle kariyer politikacılarının partisi olan, bu yüzden de mütemadiyen kendi içerisinde kavga eden CHP'nin sınırlarını kitleler uzun yıllardır görmektedir. Sosyalistlerin önünü kesmek için 12 Eylül'ün getirdiği %10 barajı sayesinde varlığını bugünlere getiren CHP'nin emekçilere önerdiği tek şey, 4-5 yılda bir sandıkta oy vermek ve çoğu para babası ya da elit kariyer politikacısı olan CHP'lileri yeniden seçmekten ibarettir.
- HDP de CHP gibi bir oy toplama makinasıdır. Kitlelere aktif katılım kanalları açmakta bütünüyle yetersizdir. Ayrıca politik perspektifi de kimlik politikaları merkezlidir ve emek gündemine uzaktır. Neticede Kürt dinamiği dışında HDP'nin potansiyeli minimuma inmektedir. Ayrıca HDP de tıpkı CHP gibi piyasa sistemini referans almaktadır ve emperyalizmle-TUSİAD gibi odaklardan bağımsız değildir.
- Sosyalist sol unsurlar ise 12 Eylülde alınan ağır yenilginin altından kalkamamıştır. Aradan geçen uzun zaman içerisinde yaralar sarılabildi, ama olmadı; çünkü yenilgi sadece fiziksel alanla sınırlı değildi. İdeolojik iflas, yeniden toparlanmanın önündeki en büyük engel olmuştur. Stalinizmin yükünden kurtulamayan sosyalist sol, geçmişle hesaplaşamamış ve gerekli güncellenmeyi yapamamıştır. Neticede hem niceliksel hem de niteliksel açıdan Türkiye sosyalist solu sürecin ihtiyacını karşılamaktan çok uzaktır. Bugün sosyalist sol, aslında görece geniş bir dinleyici

kitlesine sahip olsa da anlamlı bir siyasal duruş ortaya koyamayıp son derece dağınık ve etkisiz bir durumda olduğu için bu fırsat değerlendirilememektedir. Üstelik sosyalist sol kendi bağımsız politik kimliğinden de koparak Kürt hareketine ya da Kemalizme eklemelenmiş vaziyettedir. Yani ortada bir kimlik bunalımı vardır. Kendisi olamayan sosyalistlerin geleceği kucaklayabilmesi ise mümkün olmayacaktır. SEP'in tarihsel misyonlarından bir tanesi de sosyalist soldaki kabuk değişimine öncülük etmektir.

Ekonomik Durum

AKP iktidarı boyunca Türkiye ekonomisi nitelikli bir üretim kapasitesine ulaşmak için gereken yapısal dönüşümler için elverişli yılları kaçırmıştır. 2001 ekonomik krizini takip eden yıllarda dünya ekonomisinde paranın bol, borçlanmanın kolay, faizin düşük olduğu uzun ve elverişli ortamda AKP iktidarı katma değeri yüksek üretim yapısına ve teknolojik atılıma yönelmek yerine günü kurtarmaya, tüketimi teşvik ederek sanal bir refah artışı izlenimi yaratmaya oynamıştır. Toplumsal artı TOKİ vb'leri üzerinden toprağa gömülmüş, "mucize büyüme" masallarıyla her şey AKP'nin seçim zaferine bağlanmıştır. Neticede Türkiye ekonomisi, ucuz emek gücüne yaslanan hafif ve orta sanayiye dayalı bir ekonomi olarak "dar gelirli" ülkeler sıralamasından çıkamayacaktır. Bunun anlamı emekçi halkın refah seviyesinin yukarıya gitmek yerine yatay ve aşağı yönlü olmasıdır.

Nitekim artık para bolluğu döneminin sonuna gelinmiştir. Tüketimin pompalanmasıyla, kamu harcamalarıyla yapılan ittirmelere rağmen Türkiye için durgunluk anlamına gelen %4 ve aşağı büyüme oranları önümüzdeki dönemin bir gerçekliği olmuştur. Sonuç olarak işsizlik oranları gerçeği yansıtmayan resmi rakamlarda bile %10'ları genç işsizliği ise %19'ları geride bırakmıştır. Tüketim teşvikinin doğal sonucu, borçlanmanın çok üst seviyelere ulaşmış olmasıdır. Bu borç döngüsünün çevrilmesinin önümüzdeki dönemde bir hayli zorlaşacağı ortadadır. AKP'nin göz boyadığı sanal büyümenin karşısında gerçekler var: üretimsizlik, sanayisizleşme, artan borçlar, artan işsizlik ve var olan işçilerin niteliksizliği ve düşük ücretler.

Kürt Sorunu

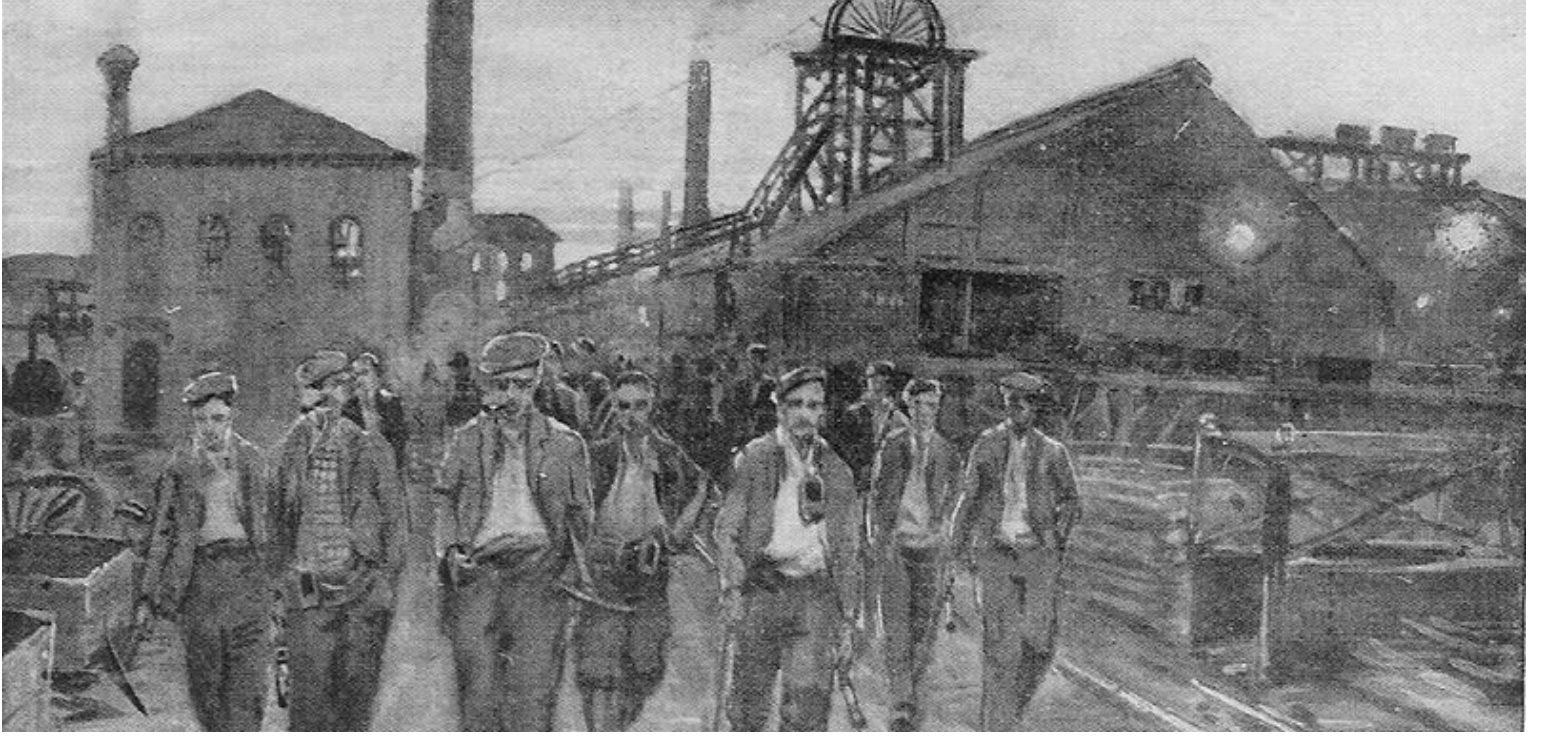
Geride kalan 14 yıllık AKP iktidar deneyimi kanıtlamıştır ki AKP'nin Kürt sorunundaki ılımlı-reformcu çizgisi baştan aşağı samimiysiz, taktiksel ve oyalama maksatlardır. Kemalist-ulusalcı

iktidar odaklarını tasfiye ederken demokrat-reformcu imajı, AKP'nin o dönemki ittifaklar politikası adına gerekliydi. TUSİAD'ın temsil ettiği büyük sermaye ile liberal entelektüel odaklar bu ittifakın bir parçasıyken Kürt hareketi de AKP'yi kendisi için elverişli bir iktidar olarak değerlendirmiştir. Kemalistler ve cemaat tasfiye edildikten, büyük sermaye ehlileştirildikten sonra karşı karşıya gelen AKP ve Kürt hareketi önce seçimlerde sonrasındaysa silahlı olarak kozlarını paylaşıyorlar. Karşısında en güçlü mevzi olarak Kürt hareketini gören RTE, bir yandan Kürt hareketini ezmeye çalışırken diğer yandan da Kürt hareketiyle savaş üzerinden pompalanan milliyetçilik üzerinden toplumun geri kalanındaki hakimiyetini pekiştirip kendi etrafında şekillendirdiği yeni otoriter rejimi inşa etmeye çalışıyor.

AKP'nin de tıpkı geçmişteki iktidarlar gibi Kürt hareketini yenilgiye uğratma şansı yoktur. Kürt sorunu silahla çözülemeyecektir. Bu yüzden bizler devletin açık ve şeffaf bir müzakere sürecinin ardından Kürtlerin taleplerini kabul etmesini savunuyoruz. Bugün eğer Kürt halkı özerklik istiyorsa bu Kürtlerin en doğal hakkıdır. Aynı şekilde Suriye Kürdistanı olan Rojava'da Kürtler tarihsel bir kazanım olarak kendi yönetimlerine kavuşmuştur. Bu, Kürtlerin en doğal hakkıdır ve AKP'nin bu hakkı gasp etmeye çalışması kabul edilemez. Yani, emekçiler Türkiye'de ve Suriye'de Kürtlerin kendi kaderini tayin hakkını savunmalı ve bu doğrultuda gerçekleşen adımları desteklemelidir.

SEP'in Kürt sorunundaki en önemli görevlerinden birisi de yükseltilen milliyetçiliğe ve etnik düşmanlığa karşı emekçilerin birliği ve halkların kardeşliği çizgisini ileriye taşımasıdır. Kardeşleşmenin asgari koşulunun Kürtlere nasıl yaşamak istiyorlarsa o şekilde yaşamak hakkının sağlanması olduğu bilinci geliştirilmelidir. Türk emekçilerle Kürt emekçiler birbirlerine güvenemezler ve birbirlerini ötekileştirirlerse sınıf mücadelesinin gelişmesi mümkün olmayacaktır. Bu yüzden SEP işçi sınıfı içerisinde Kürt sorunun konusunda enternasyonalist bir tavrın gelişmesi için mücadele edecektir.

Kürt sorununda enternasyonalist tavrı almak, Kürt hareketinin kuyruğuna takılmak değildir. Kürt hareketi, neticede ulusal bir projedir ve burjuva düzenle temelden bir sorunu yoktur, bilakis kimi ülke içinde ve dışında burjuva odaklarla köklü bağları vardır. Bu yüzden işçi sınıfının bağımsız devrimci çizgisini özenle korumak ve sosyalist inşayı gerçekleştirerek zorundayız.

İNGİLTERE'DE İŞÇİ SINIFININ OLUŞUMU

Güneş Gümüş

İngiltere'de kapitalist gelişmenin seyri işçi sınıfının oluşumu üzerinde belirleyici etkilere sahip olmuştur. İngiltere kırsalında feodalizmin erken çözülüşü, Sanayi Devrimi için vazgeçilmez olan özgür emek gücünü sağlamış; bir yandan da kapitalistleşmiş tarım 1800'lerin başında büyük bir tarım işçisi kitlesinin ortaya çıkışına yol açmıştır¹

İngiltere'de Sanayi Devrimi'nin öncesinde de kırsala dağılmış bir zanaat faaliyeti yoğunluğu kendini göstermiş; dokumacı-çiftçiler bir yandan toprak işlerken diğer yandan tüccar için dokumacılık yapmıştır. Ancak 1700'li yılların sonlarına doğru çitleme faaliyetinin artması ve 1764'te icat edilen "jenny" isimli eğirme makinesi üretim için gerekli emek zamanını kısaltarak daha ucuz ürünlerle karşı konulması zor bir rekabet yarattığı gibi dokumacı ihtiyacını artırıp dokumacının ücretlerini yükselttiğinde yavaş yavaş çiftçi-dokumacıların giderek yerini alan, "tamamen aldığı ücretle yaşayan, herhangi bir mülkü ya da kira-mülk sahibi olmayan dokumacılar" proleterleşmiştir² (Engels, 1997: 49).

Sanayi devriminin ilk aşaması daha çok yarı vasıflı kadın ve çocukların³ istihdam edildiği tekstil sektörüyle başlamıştır. Daha vasıflı erkek işçiler özgürlüklerini ellerinden alan fabrikalarda çalışmaya ayak diremiştir⁴: "...Bu durum, fabrikaların mümkün olan her yerde daha kolay boyun eğen kadınlar ve çocuklarla doldurulmasının nedenlerinden biriydi. 1838'de tekstil fabrikalarında çalışan işçilerin yalnızca yüzde yirmi üçünü yetişkin erkekler oluşturmaktaydı" (Hobsbawm, 1987: 52).

Başlangıçtaki el tezgahının hakimiyeti 1785'ten itibaren kullanılmaya başlanan buharlı dokuma tezgahlarının sanayiye işgal etmesiyle son bulmuştur: "...eve iş verme, elde üretim ve workhouse'lar ama aynı zamanda XVIII. yüzyılın sonunda ortaya çıkan fabrika bir arada ve yan yana faaliyet gösteriyordu... 1831'e kadar pamuklu dokuma alanında elle dokuma, hakim dokuma biçimi olarak varlığını sürdürmüştü" (Beaud, 2015: 141).

Buharlı dokuma tezgahı, el tezgahından çalışan 800 bin dokuyucuyu yavaş yavaş işinden etmiş (Faulkner, 2014: 201); 1840'larda buharla çalışan tezgahlar karşısında el tezgahının yenilgisi netleşmiştir. Makineli üretimin "proletaryanın daha da katlanarak büyümesi, elde toprak tutmanın ve işçi sınıfı için işsiz kalmama güvencesinin bütününüyle yıkılması" olmuştur (Engels, 1997: 52).

Makineler bütün sanayi üretiminde hakimiyet kurana kadar "1778 ile 1830 arasında zaman zaman makineleşmenin yaygınlaşmasına karşı başkaldırmalar" (Hobsbawm, 1987: 51) çeşitli biçimlerde yaşanmıştır.

Vasıfsızlaşmaya, düşen ücretlere, işsizliğe karşı Luddcu makine kırma eylemleri 1800'lerin başında oldukça başarılı bir örgütlenme

1. İngiltere'de 1790-1830 arasında bir sanayideki en büyük grup tarım işçileridir (Thompson, 2012: 269): "Toprak sahipliğinin ve çiftçiliğin temel yapısı artık 18. yüzyılın ortalarında ve Sanayi Devrimi'nin ilk yıllarında kurulmuş durumdaydı. İngiltere başlıca, büyük toprak ağalarının, bunların arazilerini işleten kiracı çiftçilerin ve bunların tuttukları, toprağı işleyen, kiralınmış işçilerin ülkesiydi" (Hobsbawm, 1987: 70).

2. "Manchester, Glasgow ve kuzeyin bir düzine sanayi şehrinin proletaryası, İngiliz çitlemeleri, Kuzey İskoçya tahliyeleri, İrlanda kıtlığı (Büyük Kıtık) ve el tezgahıyla çalışan dokuyucularla diğer zanaat işçilerinin fakirleşmesi sonucunda ortaya çıktı" (Faulkner, 2014: 202).

3. "1834'te on üç yaşın altındaki çocuklar İngiliz pamuklu sanayi işçilerinin %13'ünü oluşturmuyordu" (Beaud, 2015: 143).

4. Erkek işçilerin fabrikaların ana bileşeni olması sanayi devriminin ikinci döneminde ancak mümkün olmuştur.

Sanki İngiliz ulusu 1790’larda bir potaya girmiş ve savaşımlardan sonra oradan bir başka biçimde çıkmıştı. 1811’le 1813 arasında Luddculuk krizi; 1817’de Pentridge Ayaklanması; 1819’da Peterloo; izleyen onyıll boyunca sendikal faaliyetin her tarafı kaplaması. Owenci propaganda, Radikal gazetecilik, On Saat Hareketi, 1831-1832 devrimci krizi ve bunların da ötesinde Chartism’i yaratan çok sayıda hareket. Belki de bu çok biçimli halk ajitasyonunun derecesi ve yoğunluğu, her şeyden çok, (çağdaş gözlemciler ve tarihçiler arasında) trajik bir değişim duygusunun ortaya çıkmasına neden olmuştur (Thompson, 2012: 245-6).

temelinde yaygın bir toplumsal hareket niteliği kazanmıştır: “Luddculuk, küçük atölyelerdeki kalifiye adamların işiydi. 1817’den Chartism’e kadar orta ve kuzey İngiltere’deki sanayi dışı işçiler, her radikal ajitasyonda fabrika işçileri kadar önemliydi” (Thompson, 2012: 248). Sadece makine kırıcılığına indirgenemeyecek Luddculuk “açıkça itiraf edilmeyen devrimci hedeflerin etrafında sürekli olarak dolaşan ayaklanma-benzeri bir hareket”tir (Thompson, 2012: 665) ve ancak makine kırıcılığının idamla cezalandırılması gibi büyük bir baskı dalgası altında engellenebilmiştir. Kırsalda Luddculuk benzeri bir hareket ise Kaptan Swing imzasıyla tarım işçilerine adil ücret sağlanmadığı koşullarda makine kırma ve ambar yakma tehditleriyle şekillenmiş; 1830’lar sonunda güneybatı İngiltere’de ücret pazarlığında başarılı da olmuştur.

İşçiler, her ne kadar 1800 tarihli Dernek Yasası tarafından herhangi bir dernek ve sendika kurmaları yasaklansa da yeraltı örgütlenmeleri ile çalışmalarını sürdürerek ortak mücadele örgütlerini yaratmışlardır. Bu dönemde işçi örgütlenmelerinin bir parçası olan yardım derneklerinin de üye sayısı artmış; “1793 yılında 648.000, 1803’te 704.350 ve 1815’te 925.429’e (Thompson, 2012: 512) ulaşmıştır. 1824’te Dernek Yasası yürürlükten kalkınca örgütlenmeler yaygınlaşmış; çeşitli işkolu ve bölge sendikalarının kuruluşlarının ardından 1830’da bütün işkolu ve bölgelerdeki işçileri aynı çatı altında birleştiren Emegın Korunması Ulusal Derneği kurulmuştur. 1834’te kurulan ve düzen değişikliğini hedefleyen Birleşik Ulusal İşkolları Sendikası’nın o döneme kadar kurulan en büyük işçi örgütü olması işçi sınıfının radikalliğini yansıtmaktadır:

Sanki İngiliz ulusu 1790’larda bir potaya girmiş ve savaşımlardan sonra oradan bir başka

biçimde çıkmıştı. 1811’le 1813 arasında Luddculuk krizi; 1817’de Pentridge Ayaklanması; 1819’da Peterloo; izleyen onyıll boyunca sendikal faaliyetin her tarafı kaplaması, Owenci propaganda, Radikal gazetecilik, On Saat Hareketi, 1831-1832 devrimci krizi ve bunların da ötesinde Chartism’i yaratan çok sayıda hareket. Belki de bu çok biçimli halk ajitasyonunun derecesi ve yoğunluğu, her şeyden çok, (çağdaş gözlemciler ve tarihçiler arasında) trajik bir değişim duygusunun ortaya çıkmasına neden olmuştur (Thompson, 2012: 245-6).

İşçi sınıfının radikalliğinin bu dönemdeki en önemli ifadelerinden biri de Çartist harekettir. İşçiler Derneği’nin önderlerinden biri tarafından kaleme alınan Halk Fermanı, 8 Mayıs 1838’de yayınladıktan sonra İngiltere’yi devrimci durumun eşiğine kadar getirmiştir. Sadece Glasgow’da destek gösterisine 200 bin kişi katılmıştır. 1 milyonu aşkın imza ile parlamentoya sunulan ferman, parlamentoya yönelik altı talep içermektedir: eşit seçim bölgeleri, milletvekili seçilme hakkı için mülkiyet koşulunun kaldırılması, bütün yetişkin erkekler için oy hakkı, parlamento seçimlerinin her yıl yapılması, gizli oy ve milletvekillerine ücret ödenmesi. 1839’da reddedilen dilekçe tekrar 1842 yılında bu sefer 3,5 milyona yakın imza ile parlamentonun karşısına gelecektir; ancak tekrar reddedildiğinde kendiliğinden ve örgütsüz bir grev dalgasına yol açacaktır.

Thompson (2012: 516), “...19. yüzyıl işçi sınıfını, 18. yüzyıl kalabalığından ayıran... kendine özgü, teori, kurum, disiplin ve topluluk değerleri olan kolektif öz-bilinçti” derken aslında işçi sınıfının oluşum sürecine işaret etmektedir:

...her türlü ihtiyat payıyla, 1790’la 1830 arasındaki dönemin öne çıkan gerçeği ‘işçi sınıfı’nın oluşumudur. Bu birinci olarak kendisini sınıf bilincinin gelişmesinde ortaya koyar: bu, çalışan insanların tüm o değişik grupları arasında bir çıkar özdeşliğinin bilinci olduğu kadar diğer sınıfların çıkarlarına karşı da bir özdeşliktir. Ve ikinci olarak siyasal ve endüstriyel örgütlenmede uygun biçimlerin gelişmesidir. 1832’ye gelindiğinde güçlü temellere dayanan ve kendi bilincine sahip işçi sınıfı kurumları -sendikalar, yardımlaşma dernekleri, eğitimsel ve dinsel hareketler, siyasal örgütler, süreli yayınlar-; entelektüel işçi sınıfı gelenekleri, işçi sınıfı davranış kalıpları ve bir işçi sınıfı duygu yapısı vardı... İşçi sınıfı oluşturulduğu kadar kendi kendini de oluşturdu (Thompson, 2012: 249).

Sanayi Devrimi’nin başlangıcı ile tekstile dayalı ilk aşaması arasındaki dönem hem İngiltere’nin hem de işçi sınıfı açısından büyük dönüşümlerin yaşandığı bir dönem olmuştur:

Altmış, seksen yıl önce İngiltere küçük kasabalarıyla, az sayıda basit sanayi ile oransal olarak büyük ama ülkeye seyrekçe yayılmış tarım nüfusu ile, herhangi bir başka ülke gibiydi. Bugün, iki-buçuk milyon nüfuslu başkentiyle; geniş imalatçı kentleriyle; dünyayı besleyen ve hemen her şeyi karmaşık makinelerle üreten bir sanayi ile; üçte-ikisi bir meslekte ve ticarete çalışan... nüfusuyla... geçmiş günlerin İngiltere’sindekinden farklı bir ulus oluşturmaktadır ve başka herhangi bir ülke gibi değildir... 1760 İngiltere’siyle 1844 İngiltere’si arasındaki farklılık, en azından ancien regime Fransası ile Temmuz

5. Örneğin 1810’da Manchester’da 30 bin kişinin katıldığı 4 ay süren yün eğricilerinin grevi yaşanabilmektedir.

Bu dönemin kapitalist üreticileri, sanayileşmenin ikinci dalgası için gerekli ilkel birikimlerini emekçilerin ağır sömürsü ve yoğun sefaleti temelinde elde etmişler; bu vahşi koşullar da yarattığı derin hoşnutsuzluklar temelinde emekçi sınıfların daha sonra tekrar yakalayamayacakları bir bilinçli bir mücadele döneminin yaşanmasına kaynaklık etmiştir.

Devrimi Fransası arasındaki fark kadar büyüktür (Engels, 1997: 61).

Bu dönemin kapitalist üreticileri, sanayileşmenin ikinci dalgası için gerekli ilkel birikimlerini emekçilerin ağır sömürsü ve yoğun sefaleti temelinde elde etmişler; bu vahşi koşullar da yarattığı derin hoşnutsuzluklar temelinde emekçi sınıfların daha sonra tekrar yakalayamayacakları bilinçli bir mücadele döneminin yaşanmasına kaynaklık etmiştir⁶:

Sanayileşmesinin henüz gençlik döneminde bulunan Britanya 1830'larda ve 1840'larda en şiddetli hale gelen bir kriz yaşadı... Söz konusu krizin en belirgin ifadeleri savaşların son yılları ile 1840'ların ortaları arasında, ard arda gelen dalgalar halinde bütün Britanya'yı kaplayan toplumsal hoşnutsuzluklardı. Bunlar makineleşme düşmanlığı ve radikalizm, sendikalizm ve ütopyik sosyalizm, demokratizm ve çartizm biçimlerinde kendilerini gösterdiler. İngiliz tarihinin başka hiçbir döneminde halk bu denli sürekli, derinden ve genellikle de ümitsiz bir tatminsizlik yaşamamıştır. 17. yüzyıldan beri başka hiçbir dönemde ne o denli geniş kitlelerin devrimci bir kişilik kazandıklarını, ne de hemen hemen devrimci bir durumun gelişmek üzere olduğu bir siyasal kriz anını (1830'dan 1832'nin Reform Hareketine kadar geçen dönem) görmek mümkün olmuştur (Hobsbawm, 1987: 57).

İngiltere'de 1840-95 arası dönemde gerçekleşen sanayileşmenin ikinci dalgasının işçi sınıfının sadece bileşimini değil, eylem ve bilinci üzerinde de önemli yansımaları olmuştur. Öncelikle Sanayi Devrimi'nin başlangıcında kırlardan şehirlere sürülen büyük kalabalık, yarı vasıflı tekstil sektörüne bol miktarda işgücü sunarken (oluşan işsizler ordusunun da yarattığı basınçla) ücretlerin düşmesini sağlamıştır. Sanayileşmenin ikinci dalgası ise uluslararası göç nedeniyle

işçi nüfusunun azaldığı bir süreçte daha kalifiye bir işgücü temelli kömür ve demir-çelik üretimine dayanan bir aşamadır. Bu dönemde "istihdam imkanlarında olağanüstü bir iyileşmenin sağlanması ve daha az ücretli işlerden daha yüksek ücretli işlere geniş ölçekli bir transferin" (Hobsbawm, 1987: 90) gerçekleşmesi yaşanırken sömürü koşulları yumuşamıştır. Fabrikalarda yoğun makine kullanımı ve bu üretimi gerçekleştirme vasfına ulaşması zaman alan işçilerin istihdam edildiği demir-çelik üretimi patronlar açısından da kolayca işten çıkarılıp yerine rahatlıkla başka birinin konulabildiği tekstil üretiminden farklı bir işçi-işveren ilişkilerini gerektirmektedir:

...işletme ne kadar büyükse ve orada ne kadar çok işçi çalışıyorsa, patronla çalışanlar arasındaki her anlaşmazlık daha büyük bir rahatsızlık ve daha büyük bir yitik nedeni oluyordu; bu yüzden patronlara, daha çok da büyük patronlara, gereksiz sürtüşmelerden kaçınmalarını, sendikaların varlığını ve gücünü kabul etmelerini ve son olarak da -uygun zamanlarda- grevlerde bile kendi amaçlarına hizmet edecek güçlü yöntemler bulmalarını öğreten yeni bir ruh egemen oldu (Engels, 1997: 30).

İşçi sınıfının koşullarının iyileştiği, hoşnutsuzluklarının azaldığı ve bu temelde mücadelesinin radikalliğinin törpülediği bu dönemde kapitalistler de işçi sınıfıyla uzlaşmak için bazı ödünleri vermekten çekinmemişlerdir (bu ödünlerin işçi sınıfının devrimci potansiyelinin keskinleşmesine hizmet etmediğine duydukları güvenle):

İngiliz sanayicileri artık kendilerini, bu tür değişiklikleri göze alabilecek denli, zengin ve güvenli hissediyorlardı. Yüksek ücret politikalarına taraftar olan, 1850'lerdeki ve 1860'lardaki reformlarla işçilerin gönlünü almaya çalışan işverenlerin, eskiden kurulmuş ve artık ticaretteki dalgalanmalarla veya iflasla tehdit edilmeyecek denli güçlenmiş işlerin

sahipleri oldukları gözlenmekteydi... Değişikliğin en açık belirtisi siyasal nitelikteydi: 1867'nin Reform Yasası... işçi sınıfının oylarına dayanan bir seçim sistemini benimsemekteydi... Yirmi yıl önce Çartizme karşı direnilmişti, çünkü demokrasinin toplumsal devrim anlamına geldiğine inanılıyordu... Son durumda reformu kabullenmeye hazırıldılar çünkü İngiliz işçi sınıfını artık devrimci bir güç olarak görmüyorlardı. Şimdi onu, bir tarafta kapitalizmi kabullenmeye hazır, siyasal olarak ılımlı bir işçi aristokrasisi, diğer tarafta ise örgütsüz ve öndersiz olduğu için siyasal olarak etkisiz ve bu yüzden de pek önemli bir tehlike arzetmeyen proleter plepleri olmak üzere, ikiye bölünmüş olarak görüyorlardı (Hobsbawm, 1987: 95-97).

İngiliz yönetici sınıfları, uzun süre önce kendi iç birliğini sağlayarak güçlü bir egemen sınıflar koalisyonu oluşturmuş olmalarının avantajı ve siyasal birikimiyle "diğer belli başlı sanayi ülkelerine kıyasla, yüzyıldan daha uzun bir süre boyunca Britanya'da (sömürgeleri veya bağımlı ülkeleri bunun dışında tutarsak) siyasal ve ekonomik sistemi korumak amacıyla" (Hobsbawm, 1987: 5) kan dökmeden yönetmek konusunda işçi sınıfı ile mücadelesi açısından da başarılı olmuşlardır.

KAYNAKÇA

Beaud, M. (2015) *Kapitalizmin Tarihi 1500-2010*, İstanbul: Yordam.

Engels, F. (1997) *İngiltere'de Emekçi Sınıfın Durumu*, Ankara: Sol.

Faulkner, N. (2014) *Marksist Dünya Tarihi*, İstanbul: Yordam.

Hobsbawm, E.J. (1987) *Sanayi ve İmparatorluk*, Ankara: Dost.

Thompson, E.P. (2012) *İngiliz İşçi Sınıfının Oluşumu*, İstanbul: Birikim.

6. "Sanayi Devrimi'nin ilk aşamasının kapitalist imalatçıları... fabrikalarını... mütevazı başlangıç sermayeleriyle kurmak ve karlarını sabırla, ağır çalışmayla ve yoksulları ezerek elde etmek durumundaydılar" (Hobsbawm, 1987: 93).

Türkiye bir patlamalar diyarı haline geldi. Eğer Suriye'ye girme sevdasıyla yıllarca buradaki cihatçı çeteler beslenmese, sınırlar cihatçı otobanına dönüşmese bugün IŞİD'in üstlendiği patlamaları yaşıyor muydık? Ya da Haziran seçimlerinde kaybettiği oyları geri almak için (ve biraz da intikam hırsıyla) Kürt sorununda savaş konseptine tekrar dönülmesi bugün TAK'ın üstlendiği patlamalar yaşanır mıydı?

BOMBALARLA YAŞAMAK

Ali Niyazi Erden

Aksiyon filmlerinden alışık olduğumuz bir sahneyi yaşıyoruz. Filmin etkileyici finalinde, kahramanımız, kötü adamın yerleştiği zaman ayarlı bomba ile karşı karşıya kalır. Bombayı açar. Karşısına çeşitli renklerde kablolar dökülür. Patlamayı engellemek için doğru kabloyu kesmesi gerekmektedir. Hangisini kesmesi gerektiğini düşünür. Peşi sıra patlayan bombalar diyarı haline gelen AKP Türkiye'sinde de bunun benzeri bir durum ile karşı karşıyayız. Sabah evden tedirgin ayrılıyor. Akşam eve sağ döndüğümüz için şükrediyoruz. Haberleri açıyoruz. Yakalanan canlı bombaların haberlerini izliyoruz. Yakalan(a)mazsa... O zaman internete sarılıyoruz. Çünkü ambulans olay yerine yetişmeden, yayın yasağı haber merkezlerine yetiştiriliyor. Zaman giderek azalıyor. Sıradaki patlamayı engellemek için bizim de doğru kabloyu kesmemiz gerekiyor. Peki, doğru kablo hangisi?

AKSİYON FİMLERİNİN ARANAN KÖTÜ ADAMI

Baştan söyleyelim; bugün bütün bombalar RTE'nin tek kişilik iktidarını sürdürmesi uğruna patlamaktadır. Tabi kendisinin herhangi bir patlamayı üstlendiğini görmedik; ama bu katliamları neden yaşamakta olduğumuza kısaca göz gezdirirsek durum daha net anlaşılacaktır.

Bundan üç-dört sene kadar önce; Tayyip Erdoğan'ın Ortadoğu'ya dair kurduğu alt-empyralist hayallerin ürünü olarak bir sabah uyandık ki Suriye ile kanlı bıçaklıyız. Hükümet kademesi "Esad" yerine "Esed" demeye başlamış. Esad'ın diktatörlüğünden bahisler açılıyor. Televizyon kanallarında bir şeyler yapılması gerektiğinden bahsediliyor. Derken 2013 senesi Mayıs ayında Reyhanlı'da aynı gün iki bombalı saldırı gerçekleşti. O gün anladık ki bir şeyler yapılmaya çoktan başlanmış. O sıralar Ortadoğu siyasi arenasının gelecek vadeden genç aktörlerinden IŞİD'in adı Türkiye'de henüz o kadar bilinmiyordu.

Öğrenmek için çok beklemedik. Birkaç ay sonra IŞİD; Ortadoğu'da yaptığı katliamlarla önümüze çıkıyor, bu sırada hükümet üyeleri bu cihatçılar için "öfkeli bir gruptur" demekle yetiniyordu. Süreç, Pakistan'ın yaşadığı süreci anımsatıyordu. Yıllarca Afganistan'a karşı buradan destek gören cihatçı çeteler de, nihayetinde Pakistan'ın Peşaver kentine saldırmıştı. Peşaver'de bir kiliseye ayin sırasında gerçekleştirilen saldırıda 78 kişi katledilmişti. Marksist Bakış dergisinin Mayıs 2015 sayısında çıkan "Suriye Afganistan'laşıırken,

Türkiye Pakistan'laşıyor mu?" başlıklı yazıdan aktaracak olursak:

"İktidar bugüne kadar kaybedileceği açık olan bir kumarı sürdürmeye çabaladı ve halen de yanlışı hem kendi hem de bölge halklarının boynuna dolamakta kararlı. Türkiye ile birlikte Suriye'de artık bitmeyeceği anlaşılan bir savaşın içine düşürüldü. Afganistan örneğini göz önüne alın ve sadece öznelerle nesneleri değiştirerek Suriye denklemine uyarlayın. Türkiye için tehlikeli noktalardan birisi de bu savaşın ortasında yalnızlaşma yaşamaktır. Esad'ı devirmek için bugüne kadar İslamcı çetelere desteği esirgemeyen ABD öncülüğündeki Batılı empyralist kapitalistler de artık sahadaki varlıklarını gevşetmiş durumdadır. Ancak Türkiye'nin böyle bir şans bulunmuyor. Geri dönülemez nokta çoktan aşılmış durumda."

Öyle de oldu. IŞİD, sınırdan içeri girdi. Haziran 2015'de HDP'nin Diyarbakır mitinginde, Temmuz 2015'de Suruç'ta SGDF'nin Kobani için yaptığı basın açıklaması sırasında, Ekim 2015'de Ankara Garı önünde Barış Mitingi yürüyüşü başlamadan evvel; hepsini IŞİD'in üstlendiği katliamlar meydana geldi. Tabi artık yaşanan bu katliamlar AKP'nin umurunda değildi; çünkü barış süreci çoktan ortadan kalkmıştı.

Barış süreci de Tayyip Erdoğan'ın hayallerinin bir parçasıydı. Mitinglerde çıkıp analar ağlamasını dedi. Şivan Perwer ve İbrahim Tatlıses'e birlikte türküler söyledi. Gelgelelim hükümetin başarısız kelimesi bile yetersiz kalacak Suriye politikaları sonucu; Ortadoğu'nun büyük abisi olmak üzere çıktığı yolun sonunda Erdoğan, Ortadoğu'nun

aile üyelerine umutlar verip kandıran uzak akrabası konumuna erişmişti. AKP'nin içerde ve dışarda güç kaybettiği bu ortamda, HDP yerel seçimlerdeki başarısının da getirdiği rüzgârla genel seçimlere parti olarak girme kararı aldı. "Seni Başkan Yaptırmayacağız!" sloganıyla seçimlere son hız girdi. Bu seçimlerde HDP'yi barajın üstüne çıkaran başarı AKP'yi de tek başına iktidar olmaktan alıkoydu. AKP giden oyların önemli kısmının barış süreciyle kaybedilen milliyetçi oylar olduğunun farkındaydı. Sonuç olarak Tayyip Erdoğan çözüm masasını devirdi, kırdı ve yaktı.

Çıkan ateş geçtiğimiz yaz boyunca, AKP'nin tekrar tek başına iktidar olduğu Kasım seçimlerine kadar Kürt illerini kavurdu. Doğru yolda olduğunu anlayan AKP seçimlerle de durmadı. Bahsi geçen illerde operasyonlar hala sürüyor. Bu operasyonlar da karşılığında misillemeleri doğurdu. TAK isimli grup Ankara Merasim sokak ve Güvenpark'taki patlamaları üstlendi.

Ve bugün, başta da söylediğimiz gibi Türkiye bir patlamalar diyarı haline geldi. Eğer Suriye'ye girme sevdasıyla yıllarca buradaki cihatçı çeteler beslenirse, sınırlar cihatçı otobanına dönüşme bugün IŞİD'in üstlendiği patlamaları yaşar mıydık? Ya da Haziran seçimlerinde kaybettiği oyları geri almak için (ve biraz da intikam hırsıyla) Kürt sorununda savaş konseptine tekrar dönüşme

bugün TAK'ın üstlendiği patlamalar yaşanır mıydı?

Burada bir parantez açıp TAK'ın sivil halkı hedef alan eylemlerinden de bahsetmemiz lazım. Yukarıda açık şekilde AKP'nin işine yaradığını söylediğimiz bu katliamlar, hem sol mücadeleye, hem de Kürt halkının mücadelesine ciddi zararlar vermektedir. Çoğunluğu emekçilerden oluşan sivil halka yönelik bu eylemlerin savunulacak bir tarafı yoktur. Sadece bu yazının konusu gereği söylenmesi gereken şey; bu eylemlerin sorumlusunun da yine AKP olduğudur. Şehitler geldikçe oylarımız artıyor diyenler kimdi hatırlayın.

HANGİ KABLOYU KESMELİ?

Yazıya başlarken sıradaki bombanın nasıl durdurulacağı sorusunu sormuştuk. Bugün her yerde yükseltilmeye çalışılan milliyetçi duygular -tam da RTE'nin işine yarayacak şekilde- sıradaki bombanın patlamasına kalan zamanı hızlandırmaktadır. Erdoğan'ın tek kişilik iktidarını sağlamlaştırabilmek için etnik-mezhepsel çatışmaları özellikle kaşıdığı akıldan çıkarılmamalı ve buna destek veren tüm görüşlerin karşısında durulmalıdır. TAK'ın sivil halka yönelik saldırılarının egemenlerin işine yaradığının ifşa edilmesi, Kürt halkının AKP'ye karşı meşru direnişinin savunulması ve enternasyonalist bir dayanışma ile ortak ibrenin bir an evvel

RTE'ye çevrilmesi gerekiyor.

Erdoğan yakın zamandaki bir konuşmasında "Terör, Gezi'den daha büyük bir tehdit değildir" diyerek çözüm yolunu ağzından kaçırdı. Aradan üç sene geçmesine rağmen Gezi'nin dillerden düşmemesi pek çok şeyi anlatıyor. Sokak, siyasal gücün kimde olduğunun göstergesidir. Gezi zamanı sokaklar bizimdi. Ardından RTE'nin eliyle kaosa sürüklenen Türkiye'de sokakları kaybettik. Erdoğan'ın bugün yaşananların karşısına Gezi'yi çıkarması bu yüzdendir. Bugün, haklı olarak, insanlar can korkusuyla evlerine çekilmiş durumdalar. Patlayan bombaların AKP iktidarına en büyük faydası budur. Sokaklar ve beraberinde siyasal güç, egemenlerin eline kalıyor. AKP'ye karşı mücadelenin tekrar yükselmesinin yolu sokağa tekrar hakim olmaktan geçiyor. Bunun da örgütlü mücadeleden başka yolu yok.

Arada AKP ya da başka gruplar kısa süreli barış dönemleri sağlayabilir. Ama gücünü kandan alan ve ayakta kalabilmek için emekçilerin mücadele hattını etnik/mezhepsel ayrımlarla bölen egemenler kalıcı barışı tesis etme yetisinden yoksundur. Bunu sağlayabilecek olan yalnızca emekçilerdir. Bu filmin kahramanı onlardır. Nihayetinde doğru kabloyu kesip, bu düzene bir son vererek sıradaki bombaların patlamasını önleyebilecek güç onların elindedir.

Erdoğan yakın zamandaki bir konuşmasında "Terör, Gezi'den daha büyük bir tehdit değildir" diyerek çözüm yolunu ağzından kaçırdı. Aradan üç sene geçmesine rağmen Gezi'nin dillerden düşmemesi pek çok şeyi anlatıyor. Sokak, siyasal gücün kimde olduğunun göstergesidir. Gezi zamanı sokaklar bizimdi. Ardından RTE'nin eliyle kaosa sürüklenen Türkiye'de sokakları kaybettik. Erdoğan'ın bugün yaşananların karşısına Gezi'yi çıkarması bu yüzdendir. Bugün, haklı olarak, insanlar can korkusuyla evlerine çekilmiş durumdalar. Patlayan bombaların AKP iktidarına en büyük faydası budur. Sokaklar ve beraberinde siyasal güç, egemenlerin eline kalıyor. AKP'ye karşı mücadelenin tekrar yükselmesinin yolu sokağa tekrar hakim olmaktan geçiyor. Bunun da örgütlü mücadeleden başka yolu yok.

MARAŞ'TAN AKDENİZ'E GÖÇMEN KRİZİ

Engin Kara

“Göçmen krizi”, son günlerde AB ile yapılan geri gönderme anlaşmasının yürürlüğe sokularak ilk göçmen kafilesinin Dikili’ye getirilmesi ve Maraş’ta Alevi bölgesine kurulması planlanan mülteci kampının medyaya yansısıyla birlikte yeniden gündemin en üst sıralarına taşındı. Bu yazıda son yaşanan gelişmelere dair perspektifimizi ortaya koyarken, bir yandan da sosyalistlerin bu krizin neresinde durduğunu ve neler yapması gerektiğini ele almaya çalışacağız.

GÖÇMEN KRİZİNİN TEMELLERİ

Daha önce çokça ele aldığımız bu başlığı uzun uzadıya yeniden açmaya girişmek de, son olaylar üzerine sağlıklı bir perspektif geliştirebilmek için, milyonlarca insanı “göçmen” haline getiren sürecin temel dinamiklerini irdelemekle işe başlamak gerekir. Zira beş yılı geride bırakan Suriye iç savaşının geçirdiği seyir 4 milyondan fazla Suriyeliyi yerinden etti, göçmen haline getirdi.

Elbette uluslararası sahada göçmen sorunu ilk defa yaşanmadı. Suriye’deki savaştan önce de milyonlarca göçmen dünyanın dört bir tarafında benzer koşullara tabi durumdaydı. Suriye’deki gelişmeler ise bir anda milyonlarca göçmen yaratarak göç yollarında yığılmalara yol açtı. Hem Suriye ile sınırı olması hem de Avrupa’ya geçiş rotasının üzerinde bulunması nedeniyle, Türkiye göçmen akışının en yoğun olduğu ülke olarak özel bir konuma sahip oldu. Hâlihazırda resmi rakamlara göre Türkiye’deki Suriyeli göçmen sayısı 2 milyonun üzerinde.

Gelelim milyonlarca Suriyelinin bir anda neden göç etmek zorunda kaldığına. Suriye’de 2011’de Esad’a karşı başlatılan gösteriler, emperyalist müdahalelerle büyütülen bir iç savaşa dönüştürüldü. Bu iç savaşın dinamiklerini oluşturan etnik-kimlikel çatışmaların yol açtığı katliamlar bugünkü göç krizinin zeminini oluşturdu. Bu durum, bölgeye müdahale zemini yarattığı müddetçe emperyalizmin çıkarına gelişti. “Muhalefet” üst başlığı altında desteklenen silahlı güçler arasında radikal İslamcı unsurlar zamanla ön plana çıktı. İslamcı

gruplar arasında ise baş aktör, süreç içerisinde IŞİD oldu. Nihayetinde Suriye (ve Irak ve giderek artan oranlarda Türkiye’nin sınırları ve meydanları) bütünüyle katliamlar ülkesine dönüştü. Mevcut durumda, Suriye’deki bütün yıkımın temel sebebini emperyalist kapitalizmin Ortadoğu politikaları oluşturuyor. Sorunun kaynağını buradan tespit ettikten sonra, şimdi güncel gelişmelere gelebiliriz.

AB-TÜRKİYE PAZARLIKLARI

Bu yılın başlarından itibaren son şeklini almaya başlayan AB ile Türkiye arasındaki pazarlıklar sonucunda imzalanan protokole göre Yunanistan’dan Türkiye’ye ilk geri dönüşler 4 Nisan’da başladı. Yapılan anlaşma uyarınca AB sınırları içerisine kaçak yollarla giren göçmenler Türkiye’ye geri gönderilecek.

Şunun altını çizmek gerekiyor; emperyalizmin Ortadoğu’da bizzat kendi elleriyle yarattığı yıkımdan kurtulmak için çatışmalardan uzak ve geçim şartlarının görece daha iyi olduğu Avrupa’ya ulaşmak isteyen göçmenlerin önü, yine Batılı devletlerce örülen duvarla tıkanmış durumda. Yasal göç imkânlarının gitgide daraltıldığı Avrupa ülkeleri, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi gibi kendi temel insan hakları belgelerini dahi hiçe sayarak, fiilen göç akışını engelleyecek önlemler almakla meşgul. Bu koşullar altında Avrupa hayali kuran göçmenlere tek çıkış olarak “kaçak” yollarla AB sınırlarından içeriye girmek kalıyor.

Sonuçta ise döngü şu şekilde kısırlaşıyor:

Göçmenleri kimse istemiyor! Açıkça belirtmek gerekiyor ki yaşam umutlarıyla göç etmek zorunda kalanlara kapıları kapatmaya çalışmak alabildiğine gerici bir yaklaşımdır.

- 1) Emperyalist sistem Ortadoğu'yu yıkıma uğrattıyor.
- 2) Ortadoğulular Batı'ya göç etmeye çalışıyor.
- 3) Batı bütün yasal yolları kapatıyor.
- 4) Ortadoğulular kaçak yollarla Batı'ya ulaşıyor. Ve nihayet
- 5) Batı, kaçak göçmenleri yeniden yolun başlangıcına, yani Avrupa sınırlarından bir önceki durağa, yani Türkiye'ye geri gönderiyor!

AB ile Türkiye arasında anlaşma öncesinde yürütülen pazarlıkları hatırlayalım. Türkiye'ye göçmenleri geri alması karşılığında 3 milyar Euro ve Türkiye vatandaşlarına Avrupa'da vize muafiyeti vaat edilmişti. Böylece de Avrupa ülkeleri kendi sınırlarını "sterilize edecek" ve göçmen akışından kurtulacaktı. Bu pazarlığı daha önceki yazılarımıza şöyle duyurmuştuk: "Ne pazarlık ama! Para ve vize muafiyeti karşılığında Akdeniz'e dikenli teller örmek! Yapılan anlaşmanın Türkiye için anlamı, tüm bunların gerçekleştirilebilmesi için Avrupa tarafından verilecek olan siyasi ve maddi destek. AB ise söz konusu anlaşma aracılığıyla, üye ülkelere yaşanan göçmen akışını durdurabilmeyi hedefliyor. İki taraf için de kirli çıkarlar söz konusu."

Türkiye tarafının pazarlıklara tepkisi ise gözü doymayan çocuk şımarıklığında olmuştur. RTE, AB temsilcileriyle yaptığı görüşmelerde "İki yıl için 3 milyar Avro verecekseniz, konuşmaya gerek yok." şeklinde çıkışlar yapmıştı. Geçtiğimiz haftalarda Avrupa'da görüşmeleri sürdüren Davutoğlu ise 3 milyar Euro daha ek hibe kazanabilmek için "Kayseri pazarlığını" iletirmekle meşgul olmuştur. Pazarlıkların sonucunda vize vaadiyle

oyalanan Türkiye, göçmenleri geri almak üzere ikna edildi ve Yunan adalarından yola çıkan ilk göçmen kabileleri Türkiye'ye gönderilmeye başladı.

YUNANİSTAN'DAN GERİ GÖNDERMELE BAŞLADI

Midilli Adası'nda bulunan kaçak göçmenlerden oluşan ilk kabile 4 Nisan Pazartesi günü Türkiye'ye yollandı. Geri gönderilen göçmenler Dikili'de kurulan çadırlara yerleştirilmeye başlandı. Ancak Yunan adalarında bulunan göçmenlerin geri göndermeye direnmesi ve yasal mülteci başvurusu yapmaları nedeniyle (yasal mültecilik başvurusu geri göndermeyi başvurunun sonuçlanmasına kadar geciktiriyor) Yunanistan

henüz ikinci günde geri göndermeye ara vermek zorunda kaldı.

Geri gönderme meselesini iki yönlü ele almak gerekiyor. Birincisi göçmenlerin geri gönderme sonucu maruz kalacağı koşullar; ikincisi ise geri göndermeye karşı hem Yunanistan hem de Türkiye tarafında bölge sakinlerinin tepkileri. Göçmenlerden başlayacak olursak, geri gönderme uygulamasının anlamı, binlerce göçmene mezar olmuş Akdeniz sularını hiçbir güvenlik önleminin olmadığı botlarla kaçak olarak geçmeyi göze almış insanların, bu defa yoğun güvenli feribotlarla başladıkları yere geri dönmesi olarak karşımıza çıkıyor. Avrupa'ya ulaşmak için tek umut olan kaçak yollarda ölümü göze alan ve şansları yolunda giderek Avrupa topraklarına ulaşabilen binlerce insan, geri gönderme uygulamasıyla birlikte bütün yolu gerisingeri dönecek. Yani göçmenler için elde var sıfır.

İkinci ve daha tehlikeli mesele ise göçmenlere karşı Akdeniz'in iki yakasında da kaynamaya başlayan milliyetçi dalga. Yunan adalarından zorla feribotlara bindirilerek Türkiye'ye gönderilmek isteyen göçmenlerin direnişine karşı ada sakinleri çeşitli tepkiler gösterdi. Geri göndermeye direnen göçmenler, Yunanistan vatandaşlarının hakaretlerine maruz kaldı. Denizin bu yakasında ise yine benzer bir tablo karşımıza çıktı. Türk bayraklı bir grup, gerçekleştirdikleri protestolarda milliyetçi bir eğilimle göçmenler için kurulacak çadırlara karşı çıktı; bölgenin dokusunun ve turizmin olumsuz etkileneceğini dile getirdi. Ortaya çıkan tabloda, göçmenler adeta Akdeniz'in sularına hapsedilmek isteniyor.

Baştan itibaren hızlı bir özet yapalım. Emperyalist politikalar göç krizini ortaya çıkardı. Yine emperyalist politikalar, kendi topraklarından göç etmek zorunda kalanların gidebilecekleri her yöne duvarlar ördü. Ve sonuçta göçmenlerin ne kendi topraklarında, ne ilk kaçtıkları Türkiye'de, ne de ulaşmak istedikleri Avrupa'da barınma imkânları neredeyse kalmadı. Göçmenleri kimse istemiyor! Açıkça belirtmek gerekiyor ki yaşam umutlarıyla göç etmek zorunda kalanlara kapıları kapatmaya çalışmak alabildiğine gerici bir yaklaşımdır. Göç krizi bir kez ortaya çıktığında, toplumun ayrıcalıklara sahip olmayanlarından oluşan her kimlikten milyonlarca insanın tek umudu, "göçmen karşıtı gösteriler" değil, kardeşlik gösterileri yapmaktır.

MADALYONUN DİĞER YÜZÜ: MARAŞ GERİLİMİ

Dikili'de yaşananların yanında son günlerin bir diğer sıcak olayı da Maraş'ta Alevi yerleşkelerinin yakınında kurulması planlanan göçmen kampı oldu. AKPHükümeti, 18 bin 500 Suriyeli sığınmacının barındığı çadır kentin, Alevilerin yoğunlukta olduğu Sivricehöyük Mahallesi'ne yapılacak konteyner kente taşınmasını kararlaştırdı. Bu karara karşı bölge halkı ve Alevi dernekleri, kurulacak kampın cihatçıları barındıracağı endişesiyle direnişe geçti. Çeşitli basın açıklamalarıyla, planlanan kamp alanının Alevilerin yoğun yaşadığı bölgenin yakınlarında kurulması durumunda, etnik temelli saldırıların ortaya çıkabileceği ve bunun büyük bir tehlikeye dönüşebileceği vurgulandı. Hafta sonu kamp planına karşı gerçekleştirilen mitinge ise jandarma saldırısı gerçekleşti.

Maraş meselesinde hassas bir hat örgütlemek gerekiyor. Teslim etmek gerekir ki bölgede kurulacak bir kampta cihatçıların cirit atacağı ve orada yaşayan Alevi yurttaşlara yönelik saldırı girişimlerinde bulunacaklarına dair endişelerin haklılık payı oldukça yüksek. Hele ki Maraş katliamının anıları bölgedeki Alevilerin zihninde hala yerini korurken, AKP'nin Alevilere yönelik baskı ve sindirme politikaları alabildiğine devam ederken bu endişelere kapılmamak mümkün değil.

Ancak bölge halkınca yapılan açıklamalarda da dile getirildiği gibi, cihatçıların dışında kalan geniş göçmen kitleleriyle düşmanlaşmamak gerekiyor. Dikili'de yapılan protestolardaki gibi "bölgenin dokusu" gibi bahanelerle göçmenlere karşı alınacak en ufak bir tavır, Alevi kitleleri de milliyetçi-etnik gerilimlerin bir tarafı haline getirebilir. AKP tarafından koruyup kollanan cihatçı gruplara geçit vermemek, sadece bölgedeki olası provokasyonlara karşı değil, Türkiye'nin bir "katliamlar ülkesi" olmasına karşı da bir mücadele anlamına gelecektir. Öte yandan bu mücadele hattının güç kazanabilmesi de halkların kardeşliği ve eşitliği temelinde Ortadoğu'daki kimliklerin kaynaşmasından

Sadece Maraş'ta değil, ülkenin her tarafından cihatçı terörün en açık hedeflerinden biri olan Alevilerin, bu tehlikeye karşı mücadele etmesi adeta bir yaşam kavgası niteliğindedir. Dolayısıyla Alevi gençliği ve emekçilere düşen görev, sadece Maraş'taki tehlikeyi değil, Ortadoğu'nun her yanındaki yangını ve yıkımı yaratan emperyalist ilişkilere karşı örgütlü bir mücadele vermek olacaktır. Aleviler, kendi can güvenliklerini kalıcı olarak sağlamak için bile, bu sistemin çarklarını yıkmak, AKP'yi ve bir bütün olarak kapitalist sistemi devirmek zorundadır.

ve birlikte mücadele vermesinden geçiyor. Dolayısıyla burada bayraklaştırılacak sloganın “göçmenlere kapımız açık, cihatçılar defolun” olması gerekir.

Burada bir sonraki başlığa giriş mahiyetinde, Alevi yurttaşlara hitaben birkaç söz söylemek anlamlı olacaktır. Sadece Maraş'ta değil, ülkenin her tarafından cihatçı terörün en açık hedeflerinden biri olan Alevilerin, bu tehlikeye karşı mücadele etmesi adeta bir yaşam kavgası niteliğindedir. Dolayısıyla Alevi gençliği ve emekçilere düşen görev, sadece Maraş'taki tehlikeyi değil, Ortadoğu'nun her yanındaki yangını ve yıkımı yaratan emperyalist ilişkilere karşı örgütlü bir mücadele vermek olacaktır. Aleviler, kendi can güvenliklerini kalıcı olarak sağlamak için bile, bu sistemin çarklarını yıkmak, AKP'yi ve bir bütün olarak kapitalist sistemi devirmek zorundadır.

SOSYALİSTLER BU KRİZİN NERESİNDE?

Türkiye açısından bu soruya olumlu içerikte bir cevap vermek pek mümkün görünmüyor. AKP'nin Suriye'deki emperyalist hamlelerine karşı politik bir mücadele hattı örnek konusunda bile cılız kalan sosyalist sol, bugüne kadar ülkedeki göçmenleri de kapsayacak şekilde farklı kimlikleri sınıfsal temel üzerinde bir araya getirmek için kayda değer bir faaliyet gösteremedi.

Ülkede bulunan yüzbinlerce Suriyelinin çıkışsız ve umutsuz kalmasına karşın, sosyalistlerin göçmenlere yönelik pek bir çabası olmadı. Avrupa'ya ulaşmaya çalışan göçmenlerin yaşadığı sıkıntılar bir kenara bırakılsa bile, yüzbinlerce Suriyeli bugün artık

Türkiye'de uzunca bir süre için kalıcılaştırmış durumdadır. Ucuz emek gücü olarak sermaye tarafından yoğun bir sömürüye maruz kalan Suriyeli göçmenler, Türkiye'de kapitalist çarkların daha hızlı ve daha ucuza dönmelerini sağlamaktadır.

Bugün artık Türkiye'de işçi sınıfının azımsanamayacak bir kesimi Suriyeli göçmenlerden oluşmaktadır. Uluslararası Çalışma Örgütü'nün verilerine göre Şanlıurfa'daki işçilerin %27'si Suriyeli. “Suriyeliler Kilis nüfusunun %50'den fazlasını, Şanlıurfa nüfusunun %25'ini ve Gaziantep nüfusunun %22,5'ini oluşturmaktadır.” Yine İstanbul, Ankara, İzmir gibi merkezi kentlerde de büyük nüfuslarda Suriyeli barındırmaktadır. Bu rakamlar Suriyeli göçmenlerin artık Türkiye nüfusunun ve işgücünün ayrılmaz bir parçası olduğunu göstermektedir. Üstüne bir de kayıt dışı çalışma, düşük maaşlar, yüksek çalışma saatleri gibi noktaları da düşünürsek, “göçmen işçiler”in sorunları çığ gibi büyümektedir.

Türkiye'deki sosyalistlerin bugün önündeki görevlerden birisi de, bu koşullar altında göçmen işçileri de hedef kitlesine katabilmektir. Sömürüyü en yoğun yaşayan kesimlerden biri olarak göçmenler, emek harcanan çalışmalar sonucunda devrimci saflara kazandırılabilir. Sözelimi Yunanistan'da göçmenler radikal solun tabanındaki dinamiklerden biri olmayı başarabilmiştir, tabi bu durum Yunanistan'daki sosyalistlerin göçmenlerin sorunlarına yönelik ilgi duymaları ve çaba göstermeleriyle gerçekleşmiştir.

Çok da kolay olmayan bu görevin, şayet uzun

soluklu bir devrimci mücadele öngörülüyorsa, başarıyla tamamlanması gerekmektedir. Gittikleri her ülkede milliyetçi politikaların ana hedeflerinden biri olan göçmenlere sosyalistlerin el uzatması durumunda hem milliyetçi baskıların önü alınabilecek, hem milyonların içine düştüğü umutsuzluğa karşı yeni bir umut ortaya çıkabilecek, hem de etnik çatışmalarla yoksulları-emekçileri birbirine kırdırmaya çalışan devlet politikalarının önü alınabilecektir.

SONUÇ

Türkiye özelinde göçmen krizi tek yönlü ve durağan olarak algılanamaz. Bir tarafta yoksulluktan, savaştan, yıkımdan kaçan milyonlarca göçmen, diğer tarafta ise “göçmen” kitlesi arasında yer bulan fakat AKP tarafından da ihya edilen cihatçı çeteler. Bir tarafta yaşamak için asgari düzeyde bile olsa acil tedbirlere ihtiyaç duyan yoksullar, diğer tarafta yaşama dair ne varsa düşman olan, katletmek isteyen barbar gruplar.

Bu tabloda öncelikle sosyalistlerin göçmenlere ilişkin politik bir perspektif geliştirmesi ve göçmenlere yönelik faaliyet göstermesi gerekmektedir. Burada örgütlenecek politik hattın ise tekrar vurgulamak gerekirse hassas olması önem taşıyor. Bahsedilen hassaslık, Suriye'den Türkiye'ye gelen ve hükümet tarafından desteklenen cihatçı gruplara geçit vermeyen, ancak yoksulluk ve geleceksizlik çıkmazında bulunan göçmenlere kardeşçe yaklaşan bir perspektife sahip olmalıdır. Göçmen kitlelerin geçimlerini sağlamak isterken daha yoğun çelişkilere maruz kalması, onları kapsayabilen bir devrimci mücadelenin dinamik bir unsuru haline getirebilecektir.

YENİ BİR YILAN HİKAYESİ: MİHRAÇ URAL ÖLDÜ MÜ?

Caner Fayza

E sad güçleri ile birlikte son dönemde giriştiği, Bayır Bucak ve Cir-el Şugur bölgelerindeki operasyonlar sonrasında Suriye Mukavemeti örgütü lideri Mihrac Ural'dan 29 Mart'tan bu yana haber alınamaması ve Selefî örgüt Ahrar-u Şam'ın top ve füze atışlarıyla gerçekleştirdikleri saldırıda aralarında Ural ve Rus komutanların bulunduğu birçok kişinin hayatını kaybettiğini açıklaması Ural'ın öldüğü iddiasını gündeme düşürdü. Başta havuz medyası olmak üzere selefî gruplar ve destekçilerinin sevinç çığlıklarının yükselmesi ve temelsiz birçok haberin servis edilmesi bu gelişmeleri izledi. Mihrac Ural'ın 2013'teki bir videosundan kırpılan bir kareyle, ölmeden önceki son anlarında "beni öldürmeyin" diye yalvardı iddiasıyla yaygara kopartıldı ancak haberin asılsız olduğu çok çabuk ortaya çıktı. Fakat gündemi meşgul eden asıl haber Reyhanlı Katliamı'nı soruşturan Adana Cumhuriyet Savcılığının Ural'ı sanık olarak araması gerekçe gösterilerek "Reyhanlı'nın Katili Öldürüldü" başlığıyla geçilen haberler oldu.

REYHANLI'NIN KATİLİ KİM?

11 Mayıs 2013'te Hatay'ın Reyhanlı ilçesinde bomba yüklü iki araç infilak etmiş ve 52 insan hayatını kaybetmişti. Bugün oldukça alıştığımız yayın yasağı, saldırı sonrası ilk gelişme olmuş ve ortalığı AKP kaynaklı bir dezenformasyon kaplamıştı. O günlerde cihatçılara yollanan silahlar ve sınırların cihatçı otobanına çevrilmesi yetmemiş her fırsatta Suriye'ye işgal planları kuruluyor, Batılı emperyalistler askeri müdahale konusunda ikna edilmeye çalışılıyordu. Önce yayın yasağı, ardından gençliğin ve Reyhanlı halkının protestolarına oldukça sert saldırılar gerçekleşmiş, savaş yaygaraları koparılmıştı ki RedHack saldırı öncesi şehirde El-Nusra'ya ait bombalı araçlar tespit edildiğine dair istihbarat belgelerini yayınladı. Belgeler anında ört pas edildi ve belgeleri sızdırdığı gerekçesiyle er Utku Kalı tutuklandı. Ancak skandallar bitmedi, saldırıdan bir gün önce ilçedeki 72 mobese kamerasının bozulduğu(!) açıklandı. Kısacası Suriye'de Esad karşıtı her unsura yardımını esirgemeyen, sınırları açan AKP, Türkiye'yi bataklığın içine daha fazla çekmeye çalışırken, bilgi kirliliğiyle katliamı geçiştirdi ve bedel RedHack'in bile bizimle ilgisi yok dediği Utku Kalı'nın sırtına yıkıldı. Şimdi de hala büyük bir arsızlıkla devam eden bilgi kirliliği -ne de olsa öldü denilerek- Mihrac Ural üzerinden devam ediyor.

MİHRAÇ URAL KİMDİR?

12 Eylül öncesi dönemde THKP-C geleneğini izleyen gruplardan olan "Acileiler" örgütünde faaliyet gösteren Mihrac Ural, darbe sonrasında Suriye'ye iltica etmiş, aile bağlarıyla Hafız Esad döneminde Baas rejiminde farklı görevlerde bulunmuştu. Suriye iç savaşının başlaması sonrası oluşturduğu ve liderliğini yaptığı Mukavemeyi Suriye adlı grupla başta Lazkiye olmak üzere birçok noktada selefî gruplara karşı mücadele içinde yer alan Ural, son dönemde Bayır Bucak ve Jisr El Şugur bölgelerindeki operasyonlarda adından söz ettirmişti.

Özellikle Türkmen Dağı bölgesindeki çatışmaların şiddetlenmesiyle AKP'nin son cız "askeri müdahale yapabilir miyiz acaba" düşüncesi doğmuş ve havuz medyası bölgede ciddi bir kuvveti bulunmasa da çatışmalarda en ön kısımlarda görev alması sebebiyle Mihrac Ural ve Suriye Mukavemetini hedef haline getirmişti.

PEKİ YA ŞİMDİ?

Ural'ın yönettiği Suriye Mukavemeti – Liva İskenderun Halk Kurtuluş Cephesi ilk defa bir açıklama yaparak Ali Keyyali kod adlı Mihrac Ural'dan 27 Mart gününden beri haber alamadıklarını ve irtibatın kesildiğini duyurdu. Ancak yazıyı kaleme aldığım anda ajanslara düşen bir haber kafa karışıklığını iyice arttırdı. Mihrac Ural'ın 27 Mart'tan bu yana hiçbir hareket olmayan twitter hesabından bir tweette "Yalan ve kurgularınızın sevincini kursağınızda bırakacağım inancınız yalan ahlaksızsınız. Lağımsınız. MIT in satılmış canileri öldüremediniz." deniyor. Tweetin onun elinden atılıp atılmadığı ise şaibesini koruyor. Yılan hikayesi devam ededursun Ural'ın ölümü medyatik olarak ön plana çıkan bir komutan olması sebebiyle motivasyonel etkiye sahip.

YA BU BATAKLIK KURUTULACAK YA DA BATILACAK!

Erdoğan'ın Ortadoğu'nun "büyük lider"i olarak "Yeni Osmanlı"yı kurma hayallerinin Türkiye'yi son sürat soktuğu durumun bedelini her ay patlayan bombalarla ölen halk öderken, ortaya saçılan bunca sığılğın ardından Mihrac Ural'ın ölümü üzerine attıkları sevinç çığlıkları şu an için hala yersiz. Çünkü şu saatten sonra gerçekleşecek hiçbir gelişme Erdoğan'ı Suriye'de muzaffer olmaya götürmeyecektir ve Erdoğan da bunun farkında. Bu bataklığa onlarca insanını feda eden halka karşı baskının dozu her geçen gün katlanarak artıyor ancak her şeye rağmen Erdoğan huzura erişemiyor. Halk patlama korkusu içinde nöbetler geçiredursun, Erdoğan yolun sonuna doğru hızla ilerlemeye devam ediyor.

Uzun vadede emperyalistler birbirlerinden biçimsel olarak ayrılır, özlerinde aynıdır. Sömürgelerden mahrum kalan Alman emperyalizmi keskin dişleriyle korkunç faşizm maskesini takmıştır. Tıka basa doymuş İngiliz emperyalizmi muazzam sayıda sömürgeye sahip olduğu için keskin dişlerini demokrasi maskesi ardına saklamaktadır. Ancak bu demokrasi sadece metropol merkezi - 45 milyon ruh- içindir ya da daha doğru söylemek gerekirse metropol merkezinde, sadece, yönetici sınıf olan burjuvazi içindir.

HİNDİSTAN İŞÇİ SINIFINA AÇIK MEKTUP

Lev Troçki

Sevgili Dostlar;

Devasa ve korkunç olaylar yatıştırılamayan bir güçle yaklaşmakta. İnsanlık savaş beklentisi içinde yaşıyor ve bu da, tabii ki, sömürge ülkeleri kaderlerini belirlemede hayati bir önem taşıyan büyük bir girdaba sokacaktır. İngiliz hükümetinin temsilcileri meseleyi, “demokrasi” ilkelerini faşizminden korumak için bir savaş verilecekmiş gibi göstermektedir. Faşist saldırganları geri püskürtmek için tüm sınıflar ve halklar “barışçı”, “demokratik” hükümetleri desteklemelidir diyor. Böylece “demokrasi” korunacak ve tekrar barış hüküm sürebilecek diye söyleniyor. Bu vaatler sadece etraflıca planlanmış bir yalandan ibaret. Madem İngiliz hükümeti demokrasinin gelişmesine böylesine önem veriyor, bunu göstermek için ellerinde halihazırda çok temel bir fırsat var: Bırakın hükümet Hindistan’a özgürlüğünü tamamen tanısin. Ulusal bağımsızlık hakkı en temel demokratik haklardan biridir. Ama aslında Londra hükümeti kolonilerinin onda biri karşılığında dünyadaki bütün demokrasileri teslim etmeye hazır.

Eğer Hindistan halkı sonsuza kadar köle olarak yaşamak istemiyorsa, o zaman halkların tek düşmanının faşizm olduğunu ileri süren bu tellalları teşhir etmeli ve reddetmelidir. Şüphesiz ki Hitler ve Mussolini işçi sınıfı ve ezilenlerin en keskin düşmanlarıdır. Onlar, işçi sınıfı ve ezilenlerin en şiddetli

nefretini hak eden korkunç cellatlardan başka bir şey değildir. Herşeyin ötesinde sırtlarında oturdukları Almanya ve İtalya halklarının düşmanlarıdır. Marks, Engels, Lenin ve Liebknecht’in bize öğrettiği gibi, ezilen sınıflar ve halklar asıl düşmanlarını içerde bulmalı; ezenleri ile sömürücülerini yerlerinden etmelidir. Hindistan’da herşeyden önce düşman İngiliz burjuvazisidir. İngiliz emperyalizminin devrilmesi faşist diktatörler dahil, tüm ezenlere büyük bir darbe vuracaktır. Uzun vadede emperyalistler birbirlerinden biçimsel olarak ayrılır, özlerinde aynıdır. Sömürgelerden mahrum kalan Alman emperyalizmi keskin dişleriyle korkunç faşizm maskesini takmıştır. Tıka basa doymuş İngiliz emperyalizmi muazzam sayıda sömürgeye sahip olduğu için keskin dişlerini demokrasi maskesi ardına saklamaktadır. Ancak bu demokrasi sadece metropol merkezi - 45 milyon ruh- içindir ya da daha doğru söylemek gerekirse metropol merkezinde, sadece, yönetici sınıf olan burjuvazi içindir. Hindistan sadece demokrasiden değil en temel haklardan olan ulusal bağımsızlık hakkından da yoksun kalmıştır. Emperyalist demokrasi sömürgelerinin kanlarıyla beslenen köle sahiplerinin demokrasisidir. Ancak Hindistan, köle sahipleri için gübre görevi görmeyi değil, kendi demokrasisini aramaktadır.

Faşizmi, gericiği ve her türlü baskıyı bitirmeyi arzulayanlar emperyalizmi yıkmalıdır. Bunun başka yolu yoktur. Ancak

bu görev barışçıl yollarla, pazarlıklar ve sözlerle başarılamaz. Köle sahiplerinin kölelerini gönüllü olarak özgürleştirdiği tarihte görülmemiştir. Hindistan’ı, sadece Hindistan halkının, ekonomik ve ulusal bağımsızlığı için vereceği cesur ve kararlı mücadele özgürleştirebilir.

Hint burjuvazisi devrimci bir mücadele verebilecek durumda değildir. İngiliz kapitalizmine göbekten bağlıdır ve ona bağımlıdır. Kendi mülkiyetleri üzerine titirler. Kitlelerden korkarlar. Bedeli ne olursa olsun İngiliz emperyalizmiyle arayı bulmaya çalışırlar ve Hindistan halkını yukarıdan gelecek reform umutlarıyla uyuturlar. Bu burjuvazinin lideri ve peygamberi Gandhi’dir. Sahte bir lider ve peygamber! Gandhi ve arkadaşları Hindistan’ın pozisyonunu sürekli olarak iyileştirecek, özgürlüklerini sürekli olarak genişletecek ve Hindistan’ı barışçıl reformlara giden yolda lider yapacak bir teori geliştirdiler. Sonrasında belki de tam bağımsızlık bile sağlanabilir. Bu perspektif temelden yanlıştır. Emperyalist sınıflar, sömürge halklarına ve kendi işçi sınıflarına kapitalizmin iyi dönemleri devam ettikçe, sömürücüler daha fazla kar edebileceklerini düşündükleri sürece ödünler vermiştir. Günümüzde bunun lafı bile geçmez. Dünya emperyalizmi düşüştür. Emperyalist ulusların koşulları gün be gün daha kötüye giderken aralarındaki çelişkiler artmaktadır. Devasa büyüklükteki silahlı güçler ulusal

Hint burjuvazisi devrimci bir mücadele verebilecek durumda değildir. İngiliz kapitalizmine göbekten bağlıdır ve ona bağımlıdır. Kendi mülkiyetleri üzerine titrerler. Kitlelerden korkarlar. Bedeli ne olursa olsun İngiliz emperyalizmiyle arayı bulmaya çalışırlar ve Hindistan halkını yukarıdan gelecek reform umutlarıyla uyuştururlar. Bu burjuvazinin lideri ve peygamberi Gandhi'dir. Sahte bir lider ve peygamber!

gelirlerin daha da büyük kısmını yalayıp yutmaktadır. Emperyalistler artık ne sömürgelerine ne de kendi işçi kitlelerine daha fazla hak tanıyamaz. Öte yandan, çok daha vahşi bir sömürüye başvurmak durumunda kalmışlardır. Kapitalizmin ölümcül can çekişmesi kendini burada göstermektedir. Sömürgelerini, pazarlarını ve ayrıcalıklarını ellerinde tutmak için İngiliz hükümeti; Almanya'dan İtalya ve Japonya'ya milyonlarca insanı katletmeye hazırdır. Bu açgözlü ve vahşi finansal oligarşinin gönüllü bir şekilde Hindistan'ı özgürleştireceğine bel bağlamak mümkün müdür?

Sözde İşçi Partisi'nin hükümeti Tory hükümetini yerinden edebilir. Ancak bu hiç bir şeyi değiştirmeyecektir. Tüm geçmişinden ve şu anki programından da görülebileceği üzere İşçi Partisi sömürgeler konusunda Tory'lerden farklı değildir. Gerçekte, İşçi Partisi işçi sınıfının çıkarlarını değil, İngiliz işçi bürokrasisi ve işçi aristokrasisinin çıkarlarını temsil etmektedir; Hindistan'ın bağımsızlığını aklına getirmeye dair en ufak bir isteğe sahip değildir. İşte bu katman sayesinde burjuvazi, başta Hindistan olmak üzere tüm kolonilerini acımasızca sömürebildiği için lezzetli lokmalar dağıtabilmektedir. İşçi Partisi ve sendikalar içindeki İngiliz işçi bürokrasisi kolonilerin sömürülmesiyle yakından ilgilenmektedir. Tüm bu beyefendiler, Major Atlee, Sir Walter Citrine & Co., her an Hitler ve Mussolini'ye yardım etmek ve halkları daha fazla baskılamak için askeri önlemler almak adına Hint halkının devrimci mücadelesini "ihamet" olarak damgalayabilirler.

Günümüz Komünist Enternasyonel'in de politikaları bundan daha iyi değil. Elbette bundan yirmi yıl önce Üçüncü -ya da Komünist- Enternasyonal gerçek bir devrimci organizasyon olarak kurulmuştu. En önemli görevlerinden biri sömürge halklarının kurtuluşuydu. Ancak bugün sadece bu

programın hatıraları kaldı. Komünist Enternasyonel'in liderleri, Sovyet işçi kitlelerini bastırmış ve yeni bir aristokrasiye dönüşmüş olan Moskova bürokrasisinin piyonları haline geldi. Hindistan dahil çeşitli ülkeler de komünist parti saflarında birçok dürüst işçi, öğrenci vs. olduğuna şüphe yok ancak Komintern'in politikalarını düzeltmiyorlar. Son söz yine ezilenlerin çıkarları tarafından değil, SSCB'nin yeni aristokrasisinin çıkarları tarafından yönlendirilen Kremlin'den çıkıyor.

Stalin ve şürekası, emperyalist devletlerle ittifak yapmak uğruna sömürgelerin kurtuluşu için devrimci programı tamamen terk etti. Bu Stalin'in partisinin Moskova'da Mart'ta düzenlediği kongrede açıkça beyan edilmiştir. Aynı yıl Komintern liderlerinden Manuilski şöyle demiştir: "Komünistler, faşist hükümetler tarafından köleleştirilmiş ulusların kendi kaderini tayin hakkının tanınması için mücadelede en ön safta ilerler. Avusturya...Südet bölgeleri... Kore, Formoza, Habeşistan..." Hindistan, Vietnam, Fas ve İngiltere ile Fransa'nın diğer sömürgeleri ne olacak? Komintern temsilcisi bu soruyu şöyle cevaplıyor: "Komünistler, sözde demokratik olan burjuva devletlerin emperyalist hükümetlerinden sömürgelerdeki işçi sınıfının yaşam standartlarının etkili bir şekilde acilen yükseltilmesini ve sömürgelere geniş haklar ve özgürlüklerin tanınmasını talep eder" (Pravda, sayı 70, 12 Mart 1939). Başka bir deyişle, Komintern, İngiltere ve Fransa'nın kolonileri konusunda Gandhi'nin ve sömürgelerdeki uzlaşmacı burjuvazinin genel pozisyonuna geçmiştir. Komintern Hindistan'ın bağımsızlığı için devrimci mücadeleden tamamen vazgeçmiştir; dizleri üstüne çökerek İngiliz emperyalizminden Hindistan'a "demokratik özgürlüklerin" "bağışlanması" "talep etmektedir". "Sömürgelerdeki kitlelerin yaşam standartlarının etkili bir şekilde acilen yükseltilmesi" sözlerinin düzmece ve aldatıcı bir tınısı vardır. Düşüşte olan, kangrenleşmiş, parçalanmış modern kapitalizm metropol merkezlerindeki işçi sınıfının pozisyonunu bile daha kötüye götürmeye zorlanmaktadır. Hal böyleyken, dengesini korumak için sömürgelerindeki halkların kanını emen emperyalist devletler nasıl sömürgelerin durumunu iyileştirebilir ki? Sömürgelerdeki kitlelerin durumu ancak emperyalizmin yıkılmasıyla iyileşebilir.

Ancak Komünist Enternasyonelin ihanetleri burada da bitmiyor. Manuilski'ye göre komünistler, "ayrılma hakkının gerçekleşmesini faşizmin yenilgisine... bağlar". Başka bir deyişle, Fransa ve İngiltere arasında sömürgeler için yaşanacak bir savaşta Hindistan halkı o anki köle sahiplerini, yani İngiliz emperyalistlerini desteklemelidir. Yani kanlarını kendi kurtuluşları için değil Hindistan'ın emperyalistlerce yönetilmesi için akıtmalıdır. Ve bu utanmaz hainler

Marks ve Lenin'den alıntılar yapmaya cüret edebiliyorlar! Gerçekten de onların öğretmeni ve lideri; işçileri ve köylüleri boğazlayan, Bolşevik Parti'nin katili, yeni bürokratik aristokrasinin başı Stalin'den başkası değildir.

* * *

Stalinistler İngiliz, Fransız ve ABD emperyalizmin hizmet etme politikalarını "Halk Cephesi" formülasyonu ile örtmektedir. İnsanlarla nasıl da alay ediyorlar! "Halk Cephesi" eski politikanın yeni ismidir, özünde sınıf işbirliği, proletarya ile burjuvazinin koalisyonu yatmaktadır. Böyle koalisyonlarda liderlik her zaman sağ kanatta, yani mülkiyet sahibi sınıfta olur. Hint burjuvazisi, daha önce de belirtildiği üzere, barışçıl bir şekilde tüccarlık yapmayı istemektedir, mücadele vermeyi değil. Burjuvaziyle işbirliği, proletaryanın emperyalizme karşı mücadelesinden feragat etmesine sebep olur. İşbirliği politikası, yerinde saymaya ve oyalanmaya işaret eder, yanlış umutlar verir, sahte manevra ve entrikalarla uğraştırır. Bu politikanın sonucu olarak hayal kırıklığı işçi kitlelerini saracak ve köylüler kayıtsızlaşarak proletaryaya sırtını dönecektir. Alman devrimi, Avusturya devrimi, Çin devrimi ve İspanya devrimi bu işbirliği politikası sonucunda can vermiştir [1]. Aynı tehlike, Stalinistlerin "Halk Cephesi" kisvesi altında proletaryayı burjuvaziye tabi kılma politikasını uygulamaya çalıştıkları Hint devriminde de kendini göstermektedir. Bu, bize, eylemde, devrimci toprak programının, işçilerin silahlandırılmasının, iktidar mücadelesinin, devrimin reddedildiğini göstermektedir.

Hint burjuvazisinin, despotik İngiliz yönetimine karşı mücadelede atacağı en küçük adımı proletarya doğal olarak destekleyecektir. Ama bu desteği kendi yöntemiyle verecektir; kitlesel eylemler, cesur sloganlar, grevler, gösteriler ile güçler dengesi ve koşulların durumuna göre yapılacak olan daha belirleyici kavgalar yoluyla. Proletaryanın bunu yapabilmesi için ellerinin bağlı olmaması gerekir. Hint toplumunun büyük çoğunluğunu oluşturan köylüleri etkileyebilmek için proletaryanın burjuvaziden tamamen bağımsız olması zaruridir. Milyonlarla köylüyü sokaklara dökerek, yerli ezenler ve İngiliz emperyalizmine karşı verilecek bir mücadele evriltecek, cesur devrimci bir toprak programını geliştirebilecek tek sınıf proletaryadır. Hint devriminin zaferinin teminatı olan tek dürüst ve güvenilir işbirliği işçi ve yoksul köylülerin ittifakıdır.

* * *

Barış döneminin bütün meseleleri, savaş zamanında da geçerliliklerini sürdürürler, hem de çok daha keskin bir şekilde. Öncelikle, kolonilerin sömürülmesi çok daha yoğunlaşacaktır. Metropol merkezleri sömürgelerden gıda ve hammadde almakla kalmayacak, aynı zamanda efendileri için ölsünler diye kölelerini kitlesel olarak

cepheye süreceklerdir. Bu sırada sömürgeci burjuvazi burunlarını harp nizamı yalağının derinliklerine sokacak; doğal olarak vatanseverlik ve kar adına muhalif olmaktan vazgeçecektir. Gandhi şimdiden buna zemin hazırlamaya çalışıyor. Bu beyefendiler hiç susmuyorlar: “Savaş bitene kadar sabırla beklemeliyiz ve sonra Londra, yardımlarımızı ödüllendirecektir.”

Emperyalistler hem kendi ülkelerinde özellikle de sömürgelerinde sömürülerini ikiye, üçe katlayarak savaş sonrasında yıkılan ülkelerini eski haline getirmeye çalışacaklar. Bu şartlar altında sömürgelere özgürlükler tanınması ya da metropol merkezlerinde sosyal reform yapılması söz konusu bile olamaz. Kölelik zincirleri ikiye katlanacak; eğer Hindistan’daki kitleler Gandhi’nin, Stalinistlerin ve onun dostlarının politikalarını izlerse savaşın kaçınılmaz sonucu bu olacak.

Ancak savaş Hindistan ve diğer sömürgelere katmerlenmiş kölelik koşulları değil tamamen özgürlük de getirebilir: bunun şartı doğru devrimci politikalar. Hint halkı, öncelikle, kaderini İngiliz emperyalizminden ayırmalıdır. Ezilenler ve ezenler siperlerin karşı taraflarında dururlar. Köle sahiplerine hiçbir yardım yok! Aksine, savaşın beraberinde getireceği zorluklar egemen sınıflara ölümcül bir darbe vurmak için kullanılmalıdır. Tüm ülkelerdeki ezilen sınıflar ve halklar, emperyalist bayların demokrasi ya da faşizm maskesini takmasına aldırmaksızın, böyle hareket etmelidir.

Böyle bir politikayı hayata geçirmek için kendisini proletaryanın öncüsü olacak konumlandıran devrimci bir parti gereklidir. Hindistan’da henüz böyle bir parti bulunmuyor. Dördüncü Enternasyonel bu partiye programını, deneyimini ve desteğini sunacaktır. Böyle bir parti için temel şart; emperyalist demokrasiden, İkinci ve Üçüncü Enternasyonel’den ve ulusal Hint burjuvazisinden tam bağımsızlıktır.

Sömürge ve yarı sömürge ülkelerin birkaçında Dördüncü Enternasyonelin seksiyonları zaten bulunuyor ve başarılı ilerlemelerde ediyorlar. En başta gelen ise Fransız Vietnam’ında bulunan, Fransız emperyalizmine ve “Halk Cephesi” aldatmasına karşı mücadele veren seksiyondur. Saygon işçileri gazetesinde (The

Struggle-La Lutte-Kavga) 7 Nisan 1939’da şöyle yazmaktadır: “Stalinist liderler ihanet yolunda bir adım daha atmıştır. Devrimci maskelerini atıp emperyalizmin savunucu haline gelerek ezilmiş sömürge halklarının kurtuluşuna karşı olduklarını açıkça söylemektedirler.”

Dördüncü Enternasyonel üyesi Saygon proletaryası, cesur devrimci politikaları sayesinde bu yılın Nisan ayında yapılan sömürge meclisi seçimlerinde iktidar partisi blokuna ve Stalinistlere karşı parlak bir zafer kazanmışlardır.

İngiliz Hindistan’ının ileri işçileri de aynı politikayı izlemelidir. Yanlış umutlara kapılmamalı ve düzmece dostları defetmeliyiz. Sadece kendimize ve devrimci güçlere umut bağlamalıyız. Ulusal bağımsızlık, bağımsız bir Hint cumhuriyeti için verilecek mücadele toprak devrimiyle, bankaların ve tröstlerin devletleştirilmesiyle, ülkenin yaşam standartlarını yükseltecek bir dizi ekonomik uygulama ve ezilen halkların kendi kaderlerinin sahibi olmasıyla yakından ilgilidir. Sadece köylülerle ittifak halindeki bir proletarya bu görevleri yerine getirebilir.

İlk başta devrimci parti şüphesiz ki azınlıkta kalacaktır. Ancak diğer partilerden farklı olarak durumun cesurca muhasebesini yapacak ve korkusuzca büyük amacını gerçekleştirmek için yürüyecektir. Bütün endüstriyel merkezler ve şehirlerde, Dördüncü Enternasyonel bayrağı altında işçi grupları oluşturulması kaçınılmaz bir gerekliliktir. Sadece tamamen proletaryanın tarafında olacak entellektüeller bu gruplara alınmalıdır. Sekter pratiklere uzak olan devrimci işçi-Marksistler aktif bir şekilde sendikalarda, eğitim topluluklarında, Kongre Sosyalist Partisi* ve genel olarak kitle örgütlerinde yer almalıdır. Her yerde radikal sol kanat olarak kalmalı, her yerde pratikte cesaretin örneği olmalı, her yerde sabırlı ve dostça bir tutumla işçilere, köylülere ve devrimci entellektüellere programlarını açıklamalıdır. Yaklaşan olaylar Hint Bolşevik-Leninistlerin yardımına koşacak; kitlelere onların yolunun

THE BRITISH COMMONWEALTH OF NATIONS

TOGETHER

Savaş Hindistan ve diğer sömürgelere katmerlenmiş kölelik koşulları değil tamamen özgürlük de getirebilir: bunun şartı doğru devrimci politikalar. Hint halkı, öncelikle, kaderini İngiliz emperyalizminden ayırmalıdır. Ezilenler ve ezenler siperlerin karşı taraflarında dururlar. Köle sahiplerine hiçbir yardım yok! Aksine, savaşın beraberinde getireceği zorluklar egemen sınıflara ölümcül bir darbe vurmak için kullanılmalıdır. Tüm ülkelerdeki ezilen sınıflar ve halklar, emperyalist bayların demokrasi ya da faşizm maskesini takmasına aldırmaksızın, böyle hareket etmelidir.

doğruluğunu gösterecektir. Parti hızlıca büyüyecek ve ateşin içerisinde parlayacaktır. Hindistan’ın kurtuluşu için verilecek devrimci bir mücadelenin Dördüncü Enternasyonel’in bayrağı altında gelişeceğine dair umutlarını müsadenezle ifade edeyim.

En sıcak yoldaşça selamlarımla,

Lev Troçki

Coyocan, Meksika

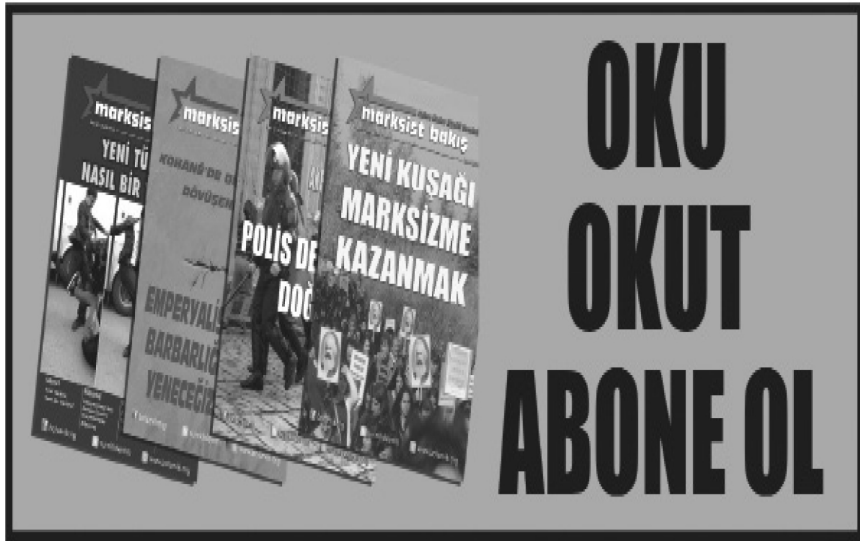
25 Temmuz, 1939.

Çeviri: Anıl Ersoy

Dipnot:

[1] 1925-1927 yılları arasındaki Çin Devrimi deneyimi, Hindistan için çok önemlidir. Hint devrimcilerine Harold Isaacs’in harika kitabı “Çin Devrimi’nin Trajedisi”ni öneririm.

* Hindistan’da 1934 yılında Hindistan Ulusal Kongresi’nin parçası olarak kurulan, Marksizmden etkilenmiş örgüt. 1935’de Hindistan Ulusal Kongre üyelerinin üçte biri Gandhi’nin fikirlerini reddeden bu gruptandı.

**OKU
OKUT
ABONE OL**

Dergimize Nasıl Ulaşabilirsiniz?

Ankara:

İlhan İlhan Kitabevi
(Karanfil Sk. 30/3 Kızılay)
Dost Kitabevi (Karanfil Sk.
No:11 Kızılay)

İstanbul:

Mephisto Kitabevi -
Taksim Şube (İstiklal
Cd. No: 125) - Beşiktaş
Şube (Köyü Cd. No:
15) - Kadıköy Şube
(Muvakkithane Cd. No: 5)

Antalya: 05063319640

Çorum: 05314938421

İzmir:

Yakın Kitabevi (Kıbrıs
Şehitleri Cd. 104/A
Alsancak)

Samsun:

Tutunamayanlar Kitap Evi
(Süleymaniye Cd. İlkadım)

Bursa:

Ezgi Kitabevi (Barbaros
Cd. Kristal Çarşı No:7
Nilüfer)

Trabzon:

Ra kitabevi (Uzun Sk.
Saray Çarşısı No:5)

1 MAYIS'TA ALANLARA!

**YAPACAK
ÇOK İŞ VAR!**

**SEP
Girişimi
Yola
Çıkıyor!**

**Bu Kavgayla
Omuz Ver!**